ORTODOKSİA

Ahlakî ve dinî resale

Müdiri mes'ul
MELETİOS LUKAKİS

Mahal idare
FENER RUM PATRİKHANESİ

ΟΡΘΟΔΟΞΙΑ

Περιοδικὸν ἠθικοθρησκευτικὸν

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΚΑΙ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ

† Ο ΧΡΙΣΤΟΥΠΟΛΕΩΣ ΜΕΛΕΤΙΟΣ

Ἔτος ΙΒ' — ΚΠολις. — Ἰούλιος 1937. — Τεῦχος 7.

Ο ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΣ ΒΕΛΙΓΡΑΔΙΟΥ ΚΑΙ ΠΑΣΗΣ ΓΙΟΥΓΟΣΛΑΥΪΑΣ

ΒΑΡΝΑΒΑΣ

Μετὰ βαθυτάτης λύπης τὸ Οἰκουμενικὸν Πατριαρχεῖον ἐπληροφορήθη τὸν θάνατον τοῦ Μακαριωτάτου Πατριάρχου Βελιγραδίου καὶ πάσης Γιουγοσλαυΐας Βαρνάβα, ἐπισυμβάντα τὸ μεσονύκτιον τῆς 24 πρὸς τὴν 25 Ἰουλίου.

Ἀφ' ἧς στιγμῆς ὁ Μακαριώτατος Πατριάρχης κατέπεσεν εἰς κλίνην σοβαρᾶς ἀσθενείας, ἡ λύπη τῆς Μητρὸς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ὑπῆρξε μεγάλη καὶ ὁλόθερμοι αἱ πρὸς Κύριον δεήσεις αὐτῆς ὑπὲρ ἀναρρώσεως αὐτοῦ·

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Κύριος Κύριος Βενιαμὶν ὁ Α΄ ἔσπευσε διὰ τηλεγραφήματος Αὐτοῦ ὅπως διερωτήσῃ τὰ κατὰ τὸν σεπτὸν ἀσθενῆ, παρηκολούθει δὲ τὴν ἐξέλιξιν τῆς ἀσθενείας διὰ τοῦ ἐνταῦθα Γενικοῦ Προξενείου τῆς Γιουγοσλαυΐας.

Ἅμα τῇ ἀναγγελίᾳ τοῦ θανάτου, γενομένῃ διὰ τηλεγραφήματος τοῦ σεβ. Μητροπολίτου Ζάγρεπ κ. Δοσιθέου, Προεδρεύοντος τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Γιουγοσλαυΐας, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐτέλεσεν ἐν τῷ ἱερῷ ναϊδίῳ τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς ἐν Χάλκῃ Σχολῆς, ἐν ᾗ ἐφησύχαζεν, τρισάγιον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς μακαρίας ψυχῆς τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου, σεπτῇ δὲ Αὐτῆς ἐντολῇ, ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ ἐτέλεσεν ἐπὶ τούτῳ τὴν πρωΐαν τῆς Κυριακῆς, 25 Ἰουλίου, τὴν θείαν λειτουργίαν καὶ εἰς τὸ τέλος αὐτῆς τρισάγιον ὁ σεβ. Μητροπολίτης Χριστουπόλεως κ. Μελέτιος.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης τὰ συλλυπητήρια Αὐτῆς καὶ τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου διεβίβασε τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ τῆς Γιουγοσλαυΐας τηλεγραφικῶς.

Κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς κηδείας, 29 τοῦ αὐτοῦ μηνός, ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐτέλεσε καὶ αὖθις τρισάγιον ἐν τῷ ναϊδίῳ τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς, σεπτῇ δὲ Αὐτῆς ἐντολῇ ἡ Ἁγία καὶ Ἱερὰ Σύνοδος ἀνέβαλε τὴν τακτικὴν αὐτῆς συνεδρίαν καὶ κατελθοῦσα εἰς τὸν Πάνσεπτον Πατριαρχικὸν Ναὸν ἐτέλεσε καὶ αὐτὴ τρισάγιον. Ταῦτα ἀνηγγέλθησαν τηλεγραφικῶς τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ τῆς Γιουγοσλαυΐας, ἥτις καὶ ηὐχαρίστησε διὰ τοῦ ἐνταῦθα Γενικοῦ Προξενείου τῆς χώρας ταύτης.

Ὁ ἀοίδιμος Πατριάρχης Βαρνάβας ἐγεννήθη ἐν Πλέβλιε τῆς Παλαιᾶς Σερβίας τῇ 29ῃ Σεπτεμβρίου 1880. Λαβὼν τὴν πρώτην παίδευσιν ἐν τῷ Σεμιναρίῳ Πρεσρένης μετέβη εἶτα εἰς Πετρούπολιν ἔνθα ἐποιήσατο τὰς ἀνωτέρας αὐτοῦ σπουδάς ἐν τῇ αὐτόθι Θεολογικῇ Ἀκαδημίᾳ, ἐξ ἧς ἀπεφοίτησε κατὰ τὸ ἔτος 1905. Κατὰ τὸ τελευταῖον ἔτος τῶν σπουδῶν αὐτοῦ ἐν τῇ Ἀκαδημίᾳ, ἐδέξατο τὸ μοναχικὸν σχῆμα καὶ ἐχειροτονήθη ἐν τῷ ναῷ αὐτῆς ἱεροδιάκονος καὶ ἱερομόναχος. Ἀποπερατώσας τὰς σπουδὰς αὐτοῦ διωρίσθη ἐνταῦθα, ἐν ΚΠόλει, Πρωθιερεὺς τῆς Σερβικῆς Πρεσβείας, ἐκ τῆς θέσεως δὲ ταύτης ἐπὶ Ἰωακεὶμ τοῦ Γ′ (18 Μαρτίου 1910) ἐψηφίσθη βοηθὸς Ἐπίσκοπος τοῦ Μητροπολίτου Δεβρῶν καὶ Βελισσοῦ ὑπὸ τὸν τίτλον Γλαβινίτσης, τῆς χειροτονίας αὐτοῦ γενομένης ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ τῷ Σαββάτῳ τοῦ Λαζάρου τῆς 10 Ἀπριλίου 1910. Τῇ 17 Νοεμβρίου 1920 ἀνεδείχθη Μητροπολίτης Σκοπείων, μετὰ τὸν θάνατον δὲ τοῦ ἀειμνήστου Πατριάρχου Δημητρίου ἐξελέγη τῇ 12 Ἀπριλίου 1930 Πατριάρχης Βελιγραδίου καὶ πάσης Γιουγοσλαυΐας, Σαββάτῳ καὶ αὖθις τοῦ Λαζάρου. Ἡ ἐνθρόνισις αὐτοῦ ἐγένετο τῇ ἑπομένῃ 13 Ἀπριλίου.

Ὁ μεταστὰς Πρωθιεράρχης τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας τῆς Γιουγοσλαυΐας ὑπῆρξε σεβασμία πατριαρχικὴ φυσιογνωμία, διακριθεῖσα πρὸς τοῖς ἄλλοις διὰ τὴν εὐγένειαν τῆς ψυχῆς αὐτοῦ, τὴν βαθύτητα τῆς σκέ-

Τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου Βελιγραδίου καὶ πάσης Γιουγοσλαυΐας

ΒΑΡΝΑΒΑ

εἴη αἰωνία ἡ μνήμη !

ψεως ἐν τῇ μελέτῃ καὶ τὴν ἰσχυρὰν θέλησιν ἐν τῇ κατευθύνσει καὶ διεκπεραιώσει τῶν ἑκάστοτε ἐμπιπτόντων ἐκκλησιαστικῶν ζητημάτων. Ἡ πατριαρχεία αὐτοῦ θὰ ἀποτελέσῃ σταθμὸν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τῆς Γιουγσλαυϊκῆς Ἐκκλησίας καὶ διότι κατὰ τὴν πατριαρχείαν ταύτην συνετέθη καὶ ἀπὸ τῆς 16 Δεκεμβρίου 1931 ἐτέθη εἰς ἐφαρμογὴν ὁ Καταστατικὸς Χάρτης τῆς Ἐκκλησίας ταύτης, δι᾽ οὗ καθιερώθησαν αἱ βάσεις τῶν ἀμοιβαίων σχέσεων Ἐκκλησίας καὶ Κράτους. Ἐπιπροσθέτως σημειοῦμεν ὅτι ὁ ἀοίδιμος Πατριάρχης ᾐσθάνετο ἰδιαίτερον σεβασμὸν πρὸς τὴν Ἁγίαν τοῦ Χριστοῦ Μ. Ἐκκλησίαν καὶ ἄλλως καὶ ὡς προελθὼν ἀπὸ τῶν ἀρχιερατικῶν αὐτῆς τάξεων.

Ἡ ***Ὀρθοδοξία*** *ὑποβάλλουσα τὰ θερμὰ αὐτῆς συλλυπητήρια εὔχεται ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τοῦ ἀοιδίμου Πατριάρχου*

***

Πατριάρχην Βαρνάβαν,

Βελιγράδιον.

Βαθείᾳ λύπῃ ἐπληροφορήθημεν ἀσθένειαν Ὑμετέρας ἀγαπητῆς Μακαριότητος. Θερμῶς δεόμεθα Ὑψίστου ὅπως ταχέως ἐγείρῃ Αὐτὴν κλίνης ἀσθενείας ἀποδιδοὺς Αὐτὴν ὑγιᾶ ἀδελφῇ Ἐκκλησίᾳ πρὸς χαρὰν καὶ ἡμῶν.

6/6/37. ***Πατριάρχης Βενιαμίν.***

Πατριάρχην Βενιαμίν.

Βελιγράδιον, 25/7/937.

Ἡ Ἁγία Σύνοδος τῆς Ὀρθοδόξου Σερβικῆς Ἐκκλησίας μετὰ μεγάλης λύπης ἀγγέλλει ὅτι, κατὰ τὰς βουλὰς τῆς Θείας Προνοίας, ἡ Αὐτοῦ Ἁγιότης ὁ Πατριάρχης Βαρνάβας μετὰ μακρὰν καὶ θλιβερὰν νόσον ἀπεβίωσε. Δεηθῆτε ὑπὲρ τῆς ψυχῆς τοῦ ἀποθανόντος Πατριάρχου.

Ὁ Προεδρεύων τῆς Συνόδου

Μητροπολίτης Ζάγρεπ Δοσίθεος.

Μητροπολίτην Δοσίθεον,

Βελιγράδιον.

Θλίψει βαθυτάτῃ ἐπληροφορήθημεν θάνατον Μακαριωτάτου Πατριάρχου Βαρνάβα. Συμμετέχοντες μετὰ Ἁγίας Ἱερᾶς Συνόδου πένθους ἀδελφῆς Σερβικῆς Ἐκκλησίας, ἐδεήθημεν σήμερον ἐξουσιαστῇ ζωῆς καὶ θανάτου Κυρίῳ ἀναπαῦσαι μακαρίαν αὐτοῦ ψυχήν, ἄξιον δὲ ἀναδεῖξαι διάδοχον πρὸς παραμυθίαν ἀδελφῆς Ἐκκλησίας.

Πατριάρχης Βενιαμίν.

25/7/37.

Μητροπολίτην Δοσίθεον, Προεδρεύοντα Συνόδου.

Βελιγράδιον.

Τελέσαντες σήμερον συνοδικῶς τρισάγιον, ἐδεήθημεν ὑπὲρ ἀναπαύσεως ψυχῆς μακαριστοῦ Πατριάρχου Βαρνάβα.

Πατριάρχης Βενιαμίν.

29/7/37.

ΙΕΡΑ ΘΕΟΛΟΓΙΚΗ ΣΧΟΛΗ

Η ΚΑΘΙΕΡΩΣΙΣ ΤΩΝ ΤΕΛΕΙΟΔΙΔΑΚΤΩΝ

Ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία, μετὰ μητρικῆς στοργῆς παρακολουθοῦσα τὴν σταδιοδρομίαν τῆς Ἱερᾶς Θεολογικῆς Σχολῆς, μετὰ δικαίας χαρᾶς ἐπηυλόγησε τῇ πρώτῃ Κυριακῇ τοῦ λήξαντος μηνὸς (4) τὰς πνευματικὰς ἐπιδόσεις καὶ τοῦ ἔτους τούτου, ἐνενηκοστοῦ δευτέρου ἀπὸ τῆς συστάσεως τῆς Σχολῆς. Τῆς θείας λειτουργίας καὶ τῆς ἐπακολουθούσης εἰδικῆς ἱεροτελεστίας ἐπὶ τῇ καθιερώσει τῶν τελειοδιδάκτων προέστη ἡ Α. Θ. Παναγιότης, ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Βενιαμὶν Α΄, συμπαραστατούμενος ὑπὸ τῶν σεβ. μητροπολιτῶν Δέρκων Ἰωακείμ, Θεοδωρουπόλεως Λεοντίου, Φιλαδελφείας Αἰμιλιανοῦ, Σχολάρχου, καὶ Αἴνου Γερμανοῦ. Ἀμφότεραι διεξήχθησαν μετὰ σεμνῆς μεγαλοπρεπείας καὶ ἐν μέσῳ βαθείας συγκινήσεως καὶ εὐλαβοῦς ἀκροάσεως ἰδίᾳ τῶν ἑσπερίων τῆς Πεντηκοστῆς, ψαλλομένων, ὡς εἴθισται, ὑπὸ τῶν τελειοδιδάκτων, καὶ τῶν ἁρμοδίων τῇ περιστάσει λόγων τῆς Α. Θ. Παναγιότητος, τοῦ Σχολάρχου καὶ τῶν ἀπολυομένων μαθητῶν, οὓς ἐξεπροσώπησεν ὁ διάκονος Α. Καντώνης. Παρέστησαν δὲ οἱ καθηγηταὶ τῆς Σχολῆς καὶ ἐκ τῶν ἐντιμολ. ὀφφικιάλων τῆς Μ. Ἐκκλησίας ὁ Μ. Πρωτέκδικος κ. Γ. Παπαδόπουλος, ἀπαγγείλας τὸ Σύμβολον τῆς Πίστεως καὶ τὴν Κυριακὴν Προσευχήν, καὶ ὁ Χαρτουλάριος κ. Γ. Χόλλεμπαχ, πολλοὶ λόγιοι καὶ ἔγκριτοι ὁμογενεῖς καὶ πλῆθος εὐσεβοῦς λαοῦ, ἔκ τε τῆς νήσου καὶ τῆς Πόλεως, τιμῶντες, κατ᾽ ἔθος παλαιόν, δι᾽ εὐλαβοῦς κατὰ τὴν ἡμέραν ταύτην προσκυνήματος τὴν σεβασμίαν Μονὴν τῆς Ἁγίας Τριάδος καὶ τὴν ἐν αὐτῇ Γεραρὰν Σχολήν.

Τὴν μεσημβρίαν ἡ Α. Θ. Παναγιότης ηὐλόγησε τὴν κοινοβιακὴν τράπεζαν, ἧς μετέσχον οἱ ἅγιοι ἀρχιερεῖς, οἱ καθηγηταί, οἱ μαθηταὶ καὶ πλεῖστοι ἐκ τῶν προσελθόντων εἰς τὴν τελετήν.

Οἱ ἀπολυόμενοι δώδεκα τελειοδίδακτοι, δι᾽ ὧν αὐξάνεται ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀπὸ τοῦ 1848 ἀποφοίτων τῆς Σχολῆς εἰς ἑξακοσίους ὀκτώ, εἶναι οἱ ἑξῆς: 1) Ἀθαν. Νάτσης, ἐξ Ἰωαννίνων, 2) Ἀλέξ. Καντώνης, διάκονος, ἐκ Κων/πόλεως, 3) Ἀναστ. Μαυροφρύδης, ἐκ Χαλκηδόνος, 4) Δημήτρ. Παπαδόπουλος, διάκονος, ἐκ Κων/πόλεως, 5) Ἰωακεὶμ Λουκᾶς, διάκονος, ἐκ Κων/πόλεως, 6) Ἰω. Βασίλας, ἐξ Ἴμβρου, 7) Κωνστ. Δαμδᾶς ἐξ Ἴμβρου, 8) Κωνστ. Πατσογιάννης, ἐκ Κων/πόλεως, 9) Λάζ. Λαζαρίδης, ἐξ Ἴμβρου, 10) Μάξιμος Τσαμπάζογλους, διάκονος, ἐκ Κων/πό-

λεως, 11) Νικόλ. Παπαχρήστου, ἐκ Κορίνθου, 12) Σωτήρ. Χριστόπουλος, ἐκ Κων/πόλεως.

Ἕκαστος τούτων, μετὰ τὰς νενομισμένας ἀπολυτηρίους ἐξετάσεις, ὑπέβαλε καὶ ἐναίσιμον διατριβήν. Εἶναι δὲ αἱ ὑποβληθεῖσαι δώδεκα διατριβαὶ κατὰ τὴν ὡς ἄνω σειρὰν τῶν ὀνομάτων, αἱ ἀκόλουθοι: 1) Περὶ τοῦ γάμου τῶν κληρικῶν κατὰ τὸ ὀρθόδοξον Δίκαιον, 2) Τὸ ἔργον τοῦ ἱερέως, 3) Περὶ τῆς ἀρχῆς τοῦ ἐπισκοπικοῦ βαθμοῦ, 4) Ἡ Ἀνάστασις τοῦ Κυρίου καὶ αἱ κατ᾿ αὐτῆς ἐνστάσεις, 5) Τὸ κῦρος τοῦ βαπτίσματος τῶν αἱρετικῶν, 6) Εὐστάθιος ὁ Θεσσαλονίκης ὡς ἠθικολόγος, 7) Αἱ σχέσεις Ὀρθοδόξων καὶ Παλαιοκαθολικῶν, 8) Μάρκος ὁ Εὐγενικός, ὁ Καρδινάλιος Βησσαρίων καὶ ἡ ἐν Φλωρεντίᾳ Σύνοδος, 9) Ἡ μετάθεσις τῶν Ἐπισκόπων, 10) Τίς ὁ συγγραφεὺς τοῦ Δ΄ Εὐαγγελίου, 11) Ἡ καθαίρεσις ἐν τῇ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ, 12) Τὸ χρονολογικὸν πρόβλημα τῆς ζωῆς τοῦ Κυρίου.

Ἡ Σχολὴ ἐλειτούργησε καὶ κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο κατὰ τὸ γνωστὸν ἑπταετὲς πρόγραμμα, εἶχε δὲ πεντήκοντα καὶ ὀκτὼ μαθητάς, ἤτοι, 4 εἰς τὴν Α΄ τάξιν, 7 εἰς τὴν Β΄, 13 εἰς τὴν Γ΄, 5 εἰς τὴν Δ΄, 8 εἰς τὴν Ε΄, 9 εἰς τὴν ΣΤ΄ καὶ 12 εἰς τὴν Ζ΄, ὧν οἱ 40 ἐκ τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς καὶ τῶν παρακειμένων ἐπαρχιῶν Χαλκηδόνος, Πριγκηπονήσων καὶ Ἴμβρου 9 ἐξ Ἑλλάδος, 2 ἐξ Ἀμερικῆς, 2 ἐκ Κύπρου, 3 ἐξ Ἀλεξανδρείας καὶ 2 ἐκ Συρίας.

Προσφώνημα τοῦ Σχολάρχου,

Ἐσήμανεν ἤδη καὶ δι᾿ ὑμᾶς, ὦ δωδεκάριθμος τῶν νέων τῆς Χάριτος λευϊτῶν χορεία, ἡ ὥρα τοῦ σωματικοῦ χωρισμοῦ ἀπὸ παντὸς ὅ,τι ἐν τῷ τερπνῷ τούτῳ λόφῳ ἐπὶ ἑπταετίαν ὅλην ἀπετέλεσε τὸ προσφιλὲς ἀντικείμενον τῆς σπουδῆς καὶ τῆς ἀγάπης ὑμῶν. Καιρὸς πλέον νὰ καταλείπητε τὴν ἀπράγμονα ἡσυχίαν τοῦ σπουδαστηρίου καὶ νὰ κατέλθητε εἰς τὸν πολυτάραχον κόσμον πληροφοροῦντες τὴν διακονίαν ὑμῶν. Ἰδού, ἡ Ἱερὰ Θεολογικὴ Σχολή, ἡ πνευματικὴ ὑμῶν μήτηρ καὶ τροφός, στεφανοῦσα τὰς ἐπιδόσεις τῆς φιλοπονίας ὑμῶν, ἐξαποστέλλει ὑμᾶς, ὑπὸ τὰς εὐχὰς τῆς Ἐκκλησίας, παρεσκευασμένους ἤδη κατὰ τὸ ἐνὸν καὶ κατηρτισμένους, ἐργάτας εἰς θερισμὸν ἐν τῷ ληΐῳ τοῦ Κυρίου. Ποία γλῶσσα εἶναι ἱκανὴ νὰ παραστήσῃ κατ᾿ ἀξίαν τὴν ἁγιότητα καὶ τὴν ὡραιότητα τῆς παρούσης στιγμῆς ἢ νὰ ἐκφράσῃ ἁρμοδίως τὴν ἐφ᾿ ὑμῖν καύχησιν καὶ τὴν χαρὰν καὶ τὴν ἐλπίδα, ἀλλὰ καὶ τὴν συγκίνησιν τῆς Σχολῆς, προπεμπούσης ὑμᾶς εἰς τὴν διακονίαν τοῦ Εὐαγγελίου, εἰς ἣν διὰ πολλῶν μόχθων καὶ θυσιῶν ἐξεγύμνασεν ὑμᾶς καὶ ἀπήρτισεν; Εἶναι ἡ στιγμὴ αὕτη ἐκ τῶν ἱερωτάτων τῆς πνευματικῆς ὑμῶν ζωῆς, τῆς ὁποίας ἡ ἀνάμνησις ὀφείλει νὰ συνοδεύῃ τὸν

ἅπαντα ὑμῶν βίον, διαθερμαίνουσα καὶ ζωογονοῦσα ἐν ὑμῖν τὴν συναίσθησιν τῆς κλήσεως, εἰς ἣν ἀπὸ τοῦδε καλεῖσθε. Ἡ παροῦσα προπεμπτήριος τελετή, τὴν ὁποίαν λαμπρύνει πρωτοστατῶν αὐτὸς ὁ Σεπτὸς ἡμῶν Πρωθιεράρχης καὶ ἀναδεικνύει τῶν ἀρχιερέων ὁ σεμνὸς θίασος καὶ τῶν διδασκάλων ὁ γεραρὸς σύλλογος καὶ τῶν συσπουδαζόντων αἱ φαιδραὶ χορεῖαι καὶ τοῦ εὐσεβοῦς λαοῦ ἡ χαρμόσυνος συρροή, συγκινεῖ ἀναμφιβόλως καὶ κατανύσσει τὰς καρδίας ὑμῶν, ὡς ἐμπράγματος ὑπόμνησις καὶ παράστασις τῆς ἱερᾶς ἀποστολῆς, εἰς ἣν σήμερον ἀποστέλλεσθε. Πρὸς ταύτην ἐναρμονίζουσα καὶ ἡ Σχολὴ τὸν λόγον καὶ οἱονεὶ ὁλοκληροῦσα τὴν μητρικὴν αὐτῆς ἀγάπην, μετὰ πόθου πολλοῦ ἀπευθύνει πρὸς ὑμᾶς τὰς τελευταίας αὐτῆς συμβουλὰς καὶ ὑποθήκας.

« Τὴν διακονίαν σου πληροφόρησον ». Τὴν παραίνεσιν ταύτην, ὑστάτην ἤδη, ἀπηύθυνεν ὁ Παῦλος, δέσμιος ἐν Ρώμῃ, πρὸς μαθητὴν ἀγαπητόν, τὸν Τιμόθεον, παραγγέλλων ὡς ἐν διαθήκῃ καὶ συνιστῶν συνεχῆ καὶ ἀδιάλειπτον τὴν ἄσκησιν τῆς ἀποστολικῆς διακονίας. Τὴν αὐτὴν παραίνεσιν ἀπευθύνει δι' ἐμοῦ πρὸς ὑμᾶς ἐν τῇ ὑστάτῃ ταύτῃ καὶ ποθεινοτάτῃ ἐπικοινωνίᾳ καὶ ἡ φιλτάτη Σχολή.

Εἶναι ἀνάγκη, ἀγαπητοί, νὰ ἀναλύσω πρὸς ὑμᾶς τὴν διακονίαν ταύτην εἰς τὰ συναποτελοῦντα αὐτὴν στοιχεῖα ; Καὶ τίς ἄλλη εἶναι εἰμὴ ἐκείνη πρὸς τὴν ὁποίαν ἀπὸ τῶν πρώτων ἡμερῶν τῆς μαθητείας ὑμῶν κατηύθυνεν ὑμᾶς καὶ διδάσκουσα καὶ νουθετοῦσα καὶ διαπαιδαγωγοῦσα ἡ Τροφὸς Σχολή ; Τίς ἄλλη εἰμὴ ἐκείνη τὴν ὁποίαν ἀπὸ τῆς ἱδρύσεως αὐτῆς ἐπιτελεῖ ἐν τῷ κόσμῳ ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, διδάσκουσα καὶ μεταδίδουσα τὰς αἰωνίους καὶ ἀκαταλύτους ἀρχὰς τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἐν ὑπομονῇ καὶ ἀνενδότῳ αὐταπαρνήσει παρασκευάζουσα τήν τε μέλλουσαν καὶ τὴν ἐνεστῶσαν εὐδαιμονίαν τοῦ ἀνθρώπου ; Καλεῖσθε λοιπὸν στρατιῶται καὶ ἀγωνισταὶ τῆς Ἐκκλησίας, συνεργοὶ Θεοῦ εἰς σωτηρίαν ψυχῶν! Πόσον μεγάλη καὶ ἁγία ἡ ἀποστολὴ ὑμῶν ἐν τῷ κόσμῳ ! Πόση δὲ πίστις ἀπαιτεῖται πρὸς ἐπιτυχῆ καὶ καρποφόρον διεξαγωγὴν τοῦ προκειμένου ὑμῖν ἐνδόξου ἀλλὰ καὶ κινδυνώδους ἀγῶνος ! Ναὶ ἀγαπητοί ! Ἡ ἐπιτυχία ὑμῶν θὰ προσμετρῆται πάντοτε πρὸς τὴν πίστιν ὑμῶν εἰς τὰς θεοδότους ἀληθείας τῆς Ἐκκλησίας, πρὸς τὴν ἀγάπην καὶ τὴν ἀφοσίωσιν ὑμῶν εἰς τὰ ἱερώτατα αὐτῆς θέσμια καὶ ἰδεώδη. Εἶναι ἀδύνατον νὰ φέρητε ἐν τοῖς χριστιανοῖς τὸν προσδοκώμενον καρπὸν τῆς εὐαγγελικῆς διδασκαλίας, ἐὰν ὑμεῖς αὐτοὶ δὲν ἔχητε ἐν ἑαυτοῖς τὸ ἱερὸν πῦρ τοῦ ἐνθουσιασμοῦ, ἐὰν δὲν αἰσθάνησθε τὰς καρδίας ὑμῶν φλεγομένας ὑπὸ τῆς ἀγάπης τοῦ καλέσαντος ὑμᾶς. Καὶ ἔχει ἀνάγκην σήμερον ἰδίᾳ τοιούτων ἐνθουσιωδῶν φορέων τῆς πίστεως καὶ ἀποστόλων ἡ Ἐκκλησία· σήμερον, ὅτε ὀγκωδέστερον ὁσημέραι καὶ ἀπειλητικώτερον καθίσταται τὸ κῦμα τῶν ἀντιθρησκευτικῶν τάσεων καὶ τῶν

αὐτοκαλουμένων νέων ἀνθρώπων, τῶν ὁποίων τὸ φθοροποιὸν κήρυγμα καὶ ὁ λοιμώδης λόγος, κατὰ τὸ ἀποστολικόν, ὡς γάγγραινα ἐπινέμονται τὴν ποίμνην τοῦ Χριστοῦ, ἀπειλοῦντα νὰ παρασύρωσι τοὺς ἀσθενεῖς τῇ πίστει καὶ τοὺς ὀλιγοψύχους. Ἔχετε πίστιν διὰ νὰ στηρίζητε τοὺς κλονιζομένους, διὰ νὰ διεξαγάγητε νικηφόρως τὸν ἀγῶνα. Ἄνευ ταύτης, ἀποστερεῖτε ἑαυτοὺς τῆς μυστηριώδους ἐκείνης δυνάμεως, ἥτις κατεργάζεται τὴν ὑπομονὴν ἐν ταῖς θλίψεσι, τὴν ἐπιμονὴν ἐν ταῖς δυσχερείαις, τὴν ἐλπίδα ἐπὶ τὴν αἰσίαν ἔκβασιν τοῦ ἀγῶνος.

Ἐν τῇ πίστει ταύτῃ τεθεμελιωμένοι καὶ ἑδραῖοι θὰ ἔχητε τὴν ἀπαραίτητον ἐκείνην ἐν τῷ βίῳ ὑμῶν ἁρμονίαν πεποιθήσεως καὶ πράξεως, πίστεως καὶ ἔργων, ἥτις ἀποτελοῦσα τὸν κάλλιστον κόσμον τῶν ἀληθῶν διακόνων τοῦ Χριστοῦ εἶναι πολλάκις ἱκανὴ νὰ ἀναπληρώσῃ καί τὴν μᾶλλον ἐπαγωγὸν διδαχήν. Οὔτε ὁ εὐφραδὴς λόγος, οὔτε ἡ περίτεχνος ἐπιχειρηματολογία, οὔτε ἡ λάμψις τῆς παιδείας ἐπιδρῶσι τόσον ἰσχυρῶς εἰς τὰς ψυχὰς τῶν χριστιανῶν ὅσον ἡ συνείδησις ὅτι ἐν ὑμῖν ἔχουσι ζῶντα ὑποδείγματα καὶ ἐργάτας τῶν κηρυσσομένων ἀληθειῶν. Διότι, κατὰ τὸν Πηλουσιώτην Ἰσίδωρον, «βίος ἄνευ λόγου μᾶλλον ὠφελεῖν πέφυκεν ἢ λόγος ἄνευ βίου· ὁ μὲν γὰρ καὶ σιγῶν ὠφελεῖ, ὁ δὲ καὶ βοῶν ἐνοχλεῖ». Πληροφορήσατε λοιπὸν τὴν διακονίαν ὑμῶν μὴ μόνον διὰ τῆς διδασκαλίας καὶ τῆς ἄλλης ἐν τῇ κοινωνίᾳ δράσεως ὑμῶν, ἀλλὰ καὶ διὰ βίου ἀναλόγου. Προσέχετε ἑαυτοῖς «μήπως ἄλλοις κηρύττοντες αὐτοὶ ἀδόκιμοι γένησθε». Ὁ βίος ὑμῶν ἐξέρχεται ἤδη τῶν στενῶν ὁρίων τῆς σχολικῆς ἡμῶν οἰκογενείας καὶ εἰσέρχεται εἰς τὸν εὐρύτατον κύκλον τῆς κοινωνικῆς ζωῆς καὶ δράσεως, ὅπου πλείονες οἱ παρατηρηταὶ καὶ αὐστηροτέρα ἡ περὶ ὑμῶν διάθεσις καὶ κρίσις. Εἶναι εὐρὺ τὸ πρὸ ὑμῶν διανοιγόμενον στάδιον καὶ εἰς πᾶσαν εὐγενῆ φιλοδοξίαν πρόσφορον. Ἀλλὰ μὴ λησμονεῖτε ὅτι «οἱ ἐν σταδίῳ τρέχοντες, πάντες μὲν τρέχουσι, εἷς δὲ λαμβάνει τὸ βραβεῖον» ὅτι «οὐδεὶς στεφανοῦται ἐὰν μὴ νομίμως ἀθλήσῃ». Θὰ εἶναι δὲ νόμιμος ἡ ἄθλησις ὑμῶν, ἐὰν εἰς πᾶσαν περίστασιν τοῦ βίου ὑμῶν, ἐὰν εἰς πάσας τὰς σκέψεις καὶ τὰς ἐνεργείας ὑμῶν, ἔχητε συμμαρτυροῦσαν τὴν συνείδησιν περὶ τῆς ἁγνότητος τῆς διακονίας ὑμῶν. Ἄνευ ταύτης, οὔτε ἡ παρ' ἀνθρώπων δόξα, οὔτε οἵα δήτις ἄλλη ἐπιτυχία ἐξωτερική, εἶναι ἱκανή νὰ ἐπιβραβεύσῃ εἰς ὑμᾶς τὴν ἐνδόμυχον ἐκείνην χαράν, τὴν ὁποίαν δοκιμάζουσιν ὅσοι συνεργάζονται μετὰ τοῦ Θεοῦ.

Εἰς τὸν Θεὸν παρακατατιθέμενοι τὴν ζωὴν ὑμῶν ἅπασαν καὶ τὴν ἐλπίδα, εὔτολμοι χωρεῖτε εἰς τὸν προκείμενον ὑμῖν ἀγῶνα. Ὁ δὲ Θεὸς τῆς εἰρήνης ἔσται μεθ' ὑμῶν στηρίζων, φωτίζων καὶ καθοδηγῶν ὑμᾶς ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις τῆς ζωῆς ὑμῶν.

*
* *

Ἡ προσλαλιὰ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Τέκνα ἡμῶν ἐν Κυρίῳ ἠγαπημένα,

Προσελθόντες κατὰ τὰ ἔκπαλαι εἰθισμένα καὶ ἐν τούτῳ τῷ ἔτει μετὰ τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου ἵνα ἐπιτελέσωμεν τὴν ἀναίμακτον θυσίαν ἐν τῷ ναϋδρίῳ τούτῳ τῆς Ἱερᾶς Σταυροπηγιακῆς Μονῆς τῆς Ἁγίας Τριάδος, ἐν ᾗ ξενιζόμενον στεγάζεται τὸ ἡμέτερον σεμνὸν τῆς ἱερᾶς ἐπιστήμης τέμενος, ἡ δόξα καὶ τὸ κλέος τῆς Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἡ καθ' ἡμᾶς Ἱερὰ Θεολογικὴ Σχολή, ἣν ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ, παρὰ τὰς ἀντιξόους τῶν καιρῶν περιστάσεις, διατηρεῖ καὶ περιέπει, συνεχίζουσα οὕτω τὴν παράδοσιν εἰς μνήμην τῶν ἱδρυτῶν καὶ εὐεργετῶν αὐτῆς, τῶν συντελεσάντων εἰς δόξαν καὶ εὔκλειαν τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱεραρχίας, καὶ δεηθῶμεν ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ἐν τῇ Σχολῇ ἐργασθέντων, χαρὰν αἰσθανόμεθα πολλὴν διότι θὰ ἁγιάσωμεν τὸν ἐφετεινὸν αὐτῆς ἀμητόν, ἐπιστέφοντες εὐχαῖς καὶ εὐλογίαις τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ ἡμῶν πάντας τοὺς κοπιῶντας ἐν αὐτῇ καὶ ἐργαζομένους θεαρέστως διδάσκοντάς τε καὶ διδασκομένους.

Ἠκούσαμεν ὅσα ὡραῖα ἀπηύθυνεν ἡμῖν ὁ σεβαστὸς Σχολάρχης ὑμῶν καὶ ὅσα ὑμεῖς ὡμολογήσατε κατὰ τὴν ὥραν ταύτην. Εὐχόμεθα ἵνα τὸ ἅγιον τοῦ Εὐαγγελίου φῶς, ἀπλέτως πάντοτε φαῖνον ἐν ταῖς καρδίαις ὑμῶν, πλεονάζῃ καὶ καθοδηγῇ ὑμᾶς εἰς τὴν ἐπιτέλεσιν τῶν δεδιδαγμένων ὑμῖν. Ἡμεῖς ὀλίγας τινὰς μόνον εἰς ὅσα ἠκούσαμεν πατρικὰς συμβουλὰς καὶ ὑποθήκας θὰ προσθέσωμεν: Ἔστε ἁπλοῖ ἐν τῇ ζωῇ καὶ ἀπέριττοι ἐν τῇ ἐξωτερικεύσει αὐτῆς ὡς κήρυκες τοῦ θείου λόγου, ἐμψυχοῦντες διὰ τοῦ παραδείγματος ὑμῶν τὸ θρησκευτικὸν αἴσθημα παρὰ τῷ λαῷ. Φείδεσθε τοῦ χρόνου, μὴ καταδαπανῶντες αὐτὸν ἐφ' ἃ μὴ δεῖ. Γινόμενοι παρατηρηταὶ τῶν ἐν τῷ κόσμῳ συμβαινόντων, κατευθύνατε τὰ διαβήματα ὑμῶν συμφώνως τῇ κλήσει καὶ τῷ προορισμῷ ὑμῶν, ἔχοντες ὑπ' ὄψει τὴν ἀκροαματικὴν κατάστασιν τοῦ λαοῦ. Μηδέποτε ἐξ ὑπεροψίας ἐγωϊστικῆς παραβλέψητε τὸν λαόν, ὃν ἐτάχθητε ἵνα ποδηγετῆτε στοργικῶς. Τὴν πρὸς αὐτὸν στοργὴν ὑμῶν διαισθανόμενος ὁ λαὸς θὰ περιβάλλῃ ὑμᾶς πάντοτε δι' ἀγάπης, ἐν τιμῇ ὑπολήπτόμενος τὸ ἔργον ὑμῶν. Ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει τὰ βλέμματα αὐτοῦ θὰ ἐκτοξεύωνται καθ' ὑμῶν ἀπειλητικὰ καὶ βλοσυρά, καὶ ἡ γλῶσσα αὐτοῦ θὰ ἐκπέμπῃ φλογεροὺς μύδρους ἐπικρίσεων καὶ κατακρίσεων. Ἀποφεύγετε πολλὰ τερπνὰ ἐν τῷ κόσμῳ, ἅτινα ὅσον καὶ ἂν ὦσιν ἠθικῶς ἀδιάφορα καὶ ἐπιτρεπόμενα, ὁμοιάζουσι πρὸς πυροτεχνήματα, τῶν ὁποίων ἡ ἔκρηξις ἔχει ἐπιζήμια καὶ ἐπικίνδυνα ἀποτελέσματα. Μὴ γίνεσθε σχολαστικοὶ ἐν ταῖς ἀναστροφαῖς καὶ ταῖς συζητήσεσιν ὑμῶν, μειοῦντες τὸν λόγον τοῦ Εὐαγγελίου τῇ ἰδίᾳ νοοτροπίᾳ καὶ τῇ γνώμῃ

τῶν ξένων, ἀλλὰ σέβεσθε τὰς ἑρμηνείας τῶν πατέρων καὶ διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας. Ἔστε πάντοτε πειθαρχικοὶ εἰς τὰ δεδογμένα καὶ ἀποφασιζόμενα ἑκάστοτε ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, ταχεῖς τοὺς πόδας εἰς τὸ κήρυγμα καὶ τὴν διδασκαλίαν τοῦ Εὐαγγελίου. Ἔχετε τὸν φόβον τοῦ Θεοῦ ἔναντι τῶν ὀφθαμῶν τοῦ κόσμου, μὴ ἀφίνοντες ἵνα ἀσθενήσῃ ἡ πίστις ὑμῶν καὶ ἡ εὐσέβεια. Ἐπὶ πᾶσι τηρήσατε τὴν ψυχὴν ὑμῶν ἁγνήν, καθιστῶντες αὐτὴν ἁγίαν ἕδραν θερμῆς ἀγάπης πρὸς τὸν Θεὸν καὶ τὴν ἀνθρωπότητα, ἀγάπης ἄνευ ὁρίων καὶ ἑτοίμης εἰς πᾶσαν θυσίαν, τὸ δὲ σῶμα ὑμῶν τοιοῦτον, ὥστε νὰ ᾖ ναὸς τοῦ ζῶντος Θεοῦ.

Οὕτω διαπαιδαγωγηθέντες ὑπὸ Σχολάρχην ἄγρυπνον καὶ μουσοτραφῆ, Καθηγητὰς καὶ Διδασκάλους πεπνυμένους, ἱκανοὺς καὶ ἀξίους τῆς κλήσεως αὐτῶν, ἐλάβετε μόρφωσιν καὶ ἐκπαίδευσιν ἔν τε τῇ ἔσω σοφίᾳ καὶ τῇ θύραθεν σύμφωνον πρὸς τὸ εὔτακτον καὶ εὐσεβὲς πνεῦμα τῆς Ἐκκηλσίας καὶ τὰς νομιμόφρονας νουθεσίας καὶ παραινέσεις τῆς ἐκθρεψάσης ὑμᾶς γεραρᾶς Σχολῆς, οὕτως ὥστε ὁ χαρακτὴρ ὑμῶν, σφυρηλατηθεὶς καὶ ἀποτελούμενος ἀπὸ βαθέα καὶ τιμαλφῆ ἠθικοσεμνοπρεπῆ θρησκευτικὰ αἰσθήματα, νὰ ᾖ χαρακτὴρ ἱεροπρεποῦς καὶ πειθαρχοῦντος κληρικοῦ, μὴ ἀπομακρυνομένου τὸ παράπαν ἐκ τῶν πρὸς τὴν Ἐκκλησίαν ὑποχρεώσεωεν αὐτοῦ. Ἡ πειθαρχία καὶ ἡ νομοταγεια σώζει καὶ ὁδηγεῖ εἰς τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς κλήσεως διὰ τῆς ἐν ὑπομονῇ ἐκνικήσεως τῶν πονηριῶν καὶ ἐναντιοτήτων καὶ τῶν προσκομμάτων, ὅσα προβάλλονται ἐν τῇ ὁδῷ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ὑμῶν ζωῆς.

Οὕτω τεθωρακισμένοι ἀπολύεσθε οἱ τελειοδίδακτοι καὶ εἰσέρχεσθε εἰς τὸν ἐκκλησιστικὸν κύκλον τῇ εὐλογίᾳ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τιμῇ τῆς κοινωνίας.

Ἐνταῦθα τῶν ὅσων ἐν ὑποθήκαις εἰρήκαμεν γενόμενοι, καθηκόντως ὀφείλομεν ἵνα θερμὰς ἐκφράσωμεν εὐχαριστίας πρῶτον τῇ σεβαστῇ Ἐφορίᾳ, ἥτις στοργικῶς μεριμνῶσα περὶ τῶν κατὰ τὴν Σχολήν, εἰς οὐδὲν ὑστερεῖ κόπων καὶ μόχθων πρὸς ὑλικὴν καὶ ἠθικὴν βελτίωσιν αὐτῆς, ἀθορύβως καὶ ἐμφρόνως ἐργαζομένη, παρὰ τὰς οἰκονομικὰς δυσχερείας, καὶ συνετῶς ὑπερπηδῶσα διαφόρους ἐναντιότητας παρεντιθεμένας. Τὸ ἔργον αὐτῆς τυγχάνει βαρὺ ὁμολογουμένως, ἀλλὰ καὶ μεγάλως ἐκτιμᾶται ἡ ἄοκνος αὐτῆς προσπάθεια πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ζωῆς καὶ τῆς ὑπάρξεως τῆς Σχολῆς ταύτης κατὰ τὰς παραδόσεις τῆς Ἐκκλησίας καὶ τῶν πατέρων ἡμῶν. Τοῦτο εἶναι τὸ ἀληθὲς καὶ πραγματικὸν μέλημα ἐν πάσαις ταῖς σκέψεσιν αὐτῆς, ἐχούσης συναντιλήπτορα βασικὸν καὶ θετικὸν τὴν Ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον.

Ὀφείλομεν κατὰ δεύτερον λόγον ἵνα ἐκφράσωμεν εὐχαριστίας τῷ Ἱερωτάτῳ Σχολάρχῃ καὶ τῷ ἐλλογίμῳ Συλλόγῳ τῶν Καθηγητῶν, ἐπαινοῦντες τὴν

κοπιώδη αὐτῶν καὶ ἐπίμοχθον, πλὴν ὑψηλήν, ἁγίαν, ἐκπολιτιστικὴν καὶ θεάρεστον ἐργασίαν. Ὅ,τι καὶ ἂν εἴπωμεν πρὸς ἔπαινον ἐξαίροντες τὴν ἐργασίαν ταύτην, τοῦτο μικρὸν ἔσται. Διαπαιδαγωγοῦντες τοὺς τροφίμους τῆς Σχολῆς ἱεροσπουδαστὰς κατὰ τὸ πνεῦμα, τὸ ἦθος καὶ τὸ σῶμα, ποτίζετε καὶ τρέφετε αὐτοὺς διὰ τῶν ἱερῶν γνώσεων τῆς ἐπιστήμης, μορφοῦντες αὐτοὺς ὡς ἀπαιτεῖ ἡ Ἐκκλησία καὶ ἡ κοινωνία. Διό, εὐδοκιμούντων τούτων ἐν αὐταῖς, ὑμεῖς δικαίως θὰ καυχᾶσθε ὅτι οὐκ ἄπο σκοποῦ ἡ διδασκαλία ὑμῶν ἔβη καὶ θὰ χαίρητε βλέποντες αὐτοὺς ἐξυψουμένους ἐν τῇ ἐν ᾗ ἐκλήθησαν κλήσει καὶ ἱκανοὺς νὰ προσφέρωσι τὰς ὑπηρεσίας αὐτῶν·

Τὸν λόγον περαίνοντες, ὀφείλομεν ἵνα θερμὰς εὐχαριστίας ἀπευθύνωμεν τῇ σεβαστῇ Δημοκρατικῇ Κυβερνήσει τῆς Χώρας ἡμῶν, ὑπὸ τὴν ὑψηλὴν τῆς ὁποίας σκέπην ἐλευθέρως διοικοῦμεν καὶ ἐξασκοῦμεν τὰ καθ' ἡμᾶς ἐκκλησιαστικὰ πράγματα, καὶ ἐπὶ πᾶσι τῷ Μεγαλειώδει Προέδρῳ Καμὰλ Ἀτατούρκ, οὗτινος ἡ εὐγενὴς θέλησις, ὁ ζῆλος καὶ ἡ πρὸς ὅ,τι καλὸν καὶ ὑπέροχον δραστηριότης ἐν τῇ ἐκπολιτιστικῇ προόδῳ εἰς ἀνάπτυξιν τῆς Χώρας ἡμῶν εἰσὶν ἀρεταὶ ἀπαράμιλλοι ἰδιάζουσαι αὐτῷ καὶ πανθομολογούμεναι, παρὰ πᾶσι προκαλοῦσαι θαυμασμὸν καὶ ἐμπιστοσύνην. Χαρίζοιτο ὁ Κύριος Αὐτῷ ὑγείαν καὶ φυλάττοι Αὐτὸν εἰς πλείστας ἐτῶν περιόδους, ἐπ' ἀγαθῷ καὶ εἰς δόξαν τῆς Μεγάλης ἡμῶν Πατρίδος.

*
* *

Ὁ ἀποχαιρετηστήριος τῶν τελειοφοίτων.

Παναγιώτατε καὶ Θειότατε Πάτερ καὶ Δέσποτα, Σεβασμιώτατοι Ἱεράρχαι, Σεβαστὲ Σχολάρχα, Σεβαστοὶ Καθηγηταί, Φίλοι συσπουδασταί, φιλόχριστον καὶ φιλόμουσον Ἐκκλησίασμα,

Τί εἴπωμεν καὶ τί λαλήσωμεν, καθ' ἣν στιγμὴν εἰς τὰς τεθορυβομένας ψυχάς μας κυριαρχοῦν συναισθήματα δυσπροσδιόριστα καὶ ἀνάμικτα; Λύπη καὶ χαρά, ὀδύνη καὶ εὐφροσύνη, ταραχὴ καὶ γαλήνη, πλημμυροῦν καὶ κατακλύζουν τὰς νεανικὰς ἡμῶν καρδίας.

Καὶ ὁ λόγος προφανής. Πρόκειται νὰ κόψωμεν τὸν ἱερὸν δεσμὸν τῆς ἐνταῦθα παραμονῆς. Καλούμεθα νὰ ἐγκαταλείψωμεν ὁριστικῶς τὸ τρισόλβιον καὶ μακαριστὸν τοῦτο Σκήνωμα. Πῶς θέλετε, λοιπόν, νὰ ἐξωτερικεύσω τὸν ἀνέκφραστον ἐσωτερικὸν ἡμῶν κόσμον εἰς μίαν τοιαύτην ὅλως ἐξαιρετικὴν στιγμήν;

Ἀδυνατῶ νὰ ζωγραφίσω δι' ἀδεξίου καὶ τρέμοντος χρωστῆρος τοὺς συγκλονιστικοὺς παλμοὺς τῆς συγκεκινημένης καρδίας, τὰς παντοειδεῖς σκέψεις τοῦ νοῦ, τὰς ἀπὸ στιγμῆς εἰς στιγμὴν ἐναλλασσομένας ἐν τῇ διανοίᾳ ἡμῶν ποικίλας εἰκόνας καὶ σκηνάς.

Ὁ νοῦς ἡμῶν σταματᾷ. Τὸ πνεῦμα θολοῦται. Ἡ γλῶσσα δεσμεύεται. Αἱ λέξεις μᾶς φαίνονται ὠχραὶ καὶ στυγναί, ἐλαφραὶ σκιαὶ καὶ ἀσθενεῖς ἀπεικονίσεις, μὴ ἐπαρκοῦσαι εἰς διατύπωσιν καὶ παράστασιν τῶν ὅσων αἰσθανόμεθα καὶ διανοούμεθα. Πλὴν τὴν πτωχείαν καὶ πενιχρότητα τῶν λόγων, τὴν ἐλλιπῆ σκιαγραφίαν τῶν λέξεων ἃς ἀναπληρώσῃ ἡ ἐν τῷ προσώπῳ ἡμῶν ἔκδηλος συγκίνησις καὶ τὰ μόλις καὶ μετὰ βίας συγκρατούμενα καὶ διέξοδον ζητοῦντα δάκρυα.

***

Ἰδού· ἀπαίρομεν ἐκ τοῦ ἀταράχου καὶ εὐδίου λιμένος πρὸς «ἀτρύγετον καὶ οἴνωπα πόντον», καὶ ἐκ τοῦ ἀκυμάντου ὅρμου πρὸς ἀφροστεφεῖς θαλάσσας. Ἀφίνομεν ἀπὸ σήμερον τὸν ἀπράγμονα, ἥσυχον, γαλήνιον καὶ ἰδανικὸν κόσμον τῆς μαθητικῆς ζωῆς καὶ εἰσερχόμεθα εἰς ἕτερον κόσμον, κόσμον πολυκύμαντον καὶ ταραχώδη, πλήρη σάλου καὶ ἀγώνων.

Ἐλπίζομεν, ὅμως, ὅτι δὲν θὰ γίνωμεν ἕρμαια τῶν ἀγρίων λαιλάπων καὶ τῶν ἐπαφριζόντων κυμάτων ἐφ' ὅσον θὰ ἔχωμεν ὡς συμμάχους τὴν ἀήττητον καὶ τὰ πάντα δυναμένην πίστιν καὶ τὸ ἀγχέμαχον τῆς προσευχῆς ὅπλον. Θὰ ἐπικαλούμεθα πάντοτε, ὥς ποτε ὁ Πέτρος ἐν Τιβεριάδι, τὸν «Ἐπιστάτην» Κύριον, Ὅστις ἀφεύκτως θὰ τείνῃ τὴν κραταιάν Του χεῖρα εἰς βοήθειαν. Ἀφοῦ εἶναι ἀληθές, ὅτι ἄνευ Αὐτοῦ «οὐ δυνάμεθα ποιεῖν οὐδέν», πῶς θὰ ἠδυνάμεθα νὰ ἀνταποκριθῶμεν πλήρως πρὸς τὰς ἀπαιτήσεις τῆς ἱερᾶς ἡμῶν ἐν τῷ κόσμῳ ἀποστολῆς, ἄνευ τῆς χάριτος καὶ τῆς βοηθείας τοῦ Θεοῦ!

Κατὰ τὴν παρομοίωσιν τοῦ Κυρίου ἡ θέσις ἡμῶν ἐν τῇ Κοινωνίᾳ εἶναι θέσις «φωτὸς» φαίνοντος τοῖς «ἐν σκότει καὶ σκιᾷ θανάτου καθημένοις» καὶ διαθερμαίνοντος τὴν πίστιν. Αὐτὸς δὲ πάλιν ὑποδεικνύων τὴν ἀποστολὴν τῶν μαθητῶν Αὐτοῦ παρήγγειλε: «πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη ... διδάσκοντες αὐτοὺς τηρεῖν πάντα ὅσα ἐνετειλάμην ὑμῖν» (Μτ. 28. 20). Συμφώνως δὲ πρὸς τὴν ἐντολὴν ταύτην ἐξάγει ἡμᾶς σήμερον ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία ὡς ἐργάτας ἐπὶ τῷ θερισμῷ. Μᾶς χρίει ἐπισήμως διὰ τῶν εὐλογιῶν Της «Διδασκάλους τῆς Ὀρθοδόξου Θεολογίας».

Τίτλος ὄχι τιμῆς ἁπλῶς, ἀλλὰ τίτλος ἐπιθέτων ἐπὶ τῶν ὤμων ἡμῶν βαρεῖαν κληρονομίαν καὶ ἱερὰν παρακαταθήκην. Γινόμεθα «οἰκονόμοι μυστηρίων Θεοῦ» διὰ τῆς Χάριτος, καὶ «συνεργοὶ Θεοῦ», κηρύττοντες «τὸ Εὐαγγέλιον τῆς σωτηρίας». Εἶναι ἐργώδης ἀποστολή, ζήτημα αὐτοθυσίας. «Τέκνον, λέγει ὁ Θεός, εἰ προσέρχῃ δουλεύειν Κυρίῳ Θεῷ, ἑτοίμασον τὴν ψυχήν σου εἰς πειρασμόν» (Σοφ. Σειρ. 2. 1). Αὐτὴ εἶναι ἡ ἀνατιθεμένη ὑπὸ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας ἐντολή.

Ταῦτα ἐδιδάχθημεν καὶ παρελάβομεν ἐν τῇ Ἱερᾷ ταύτῃ Θεολογικῇ Σχολῇ.

Εἰς αὐτὰ καὶ ἀκραδάντως πιστεύομεν, καὶ συνῳδὰ τῇ πίστει ταύτῃ θὰ ἐναρμονίζωμεν ἀείποτε τὸν πρακτικὸν ἡμῶν βίον «μηδεμίαν ἐν μηδενὶ διδόντες προσκοπήν, ἵνα μὴ μωμηθῇ ἡ διακονία, ἀλλ᾽ ἐν παντὶ συνιστῶντες ἑαυτοὺς ὡς Θεοῦ διάκονοι, ... ἐν ἁγνότητι, ἐν γνώσει, ἐν μακροθυμίᾳ, ἐν χρηστότητι, ἐν Πνεύματι Ἁγίῳ, ἐν ἀγάπῃ ἀνυποκρίτῳ, ἐν λόγῳ ἀληθείας, ἐν δυνάμει Θεοῦ» (2 Κρ. 6. 3-7).

* * *

Φιλτάτη Σχολή! Εὐμνήμονες τῶν πρὸς ἡμᾶς δωρεῶν καὶ εὐεργεσιῶν Σου, αἰσθανόμεθα τὸ καθῆκον νὰ διαλαλήσωμεν κατὰ τὴν ἱερὰν ταύτην στιγμὴν τὴν ἄπειρον ἡμῶν εὐγνωμοσύνην. Σὺ ὑπῆρξας δι' ἡμᾶς ἀγκάλη στοργικῆς μητρός, ἑστία φωτός, φωλεὰ θάλπους, ὁρμητήριον ψυχικῶν ἐξάρσεων, ὑψηλῶν ἐμπνεύσεων, ἰδεώδους ζωῆς τύπος, ὑπογραμμὸς εὐσεβείας, ὁδηγὸς σωτηρίας, «λύχνος τοῖς ποσί».

Σὺ ἐδίδαξες ἡμᾶς τὴν πρὸς τὰ ἄνω πτῆσιν. Ἔδειξες εἰς ἡμᾶς τὸν οὐρανὸν καὶ ἀπεκάλυψες «τὸ μέγα τῆς εὐσεβείας μυστήριον». Εἰς τὸν ηὐλογημένον τοῦτον τόπον Σου — ὅπου ὁ Οὐρανὸς εἶναι ἐγγύτερος πρὸς τὴν γῆν — ἐψαύσαμεν τὰ ἄθικτα. Ἐνείδομεν ἐκ τοῦ ἱεροῦ τούτου ὑψώματος τὸν ἐν τοῖς ἔργοις Αὐτοῦ ἐμφανιζόμενον καὶ ἀποκαλυπτόμενον Θεόν. Ἐν τοῖς ποιήμασιν Αὐτοῦ ἐμελετήσαμεν καὶ ἐθαυμάσαμεν τὴν μεγαλοπρέπειαν τῆς δόξης τοῦ Δημιουργοῦ.

Φιλτάτη καὶ γερασμία Σχολή! Θὰ εἴμεθα εὐγνώμονες αἰωνίως πρὸς Σέ, ἡ ὁποία ἐπεδαψίλευσες ἡμῖν τὰ ἀναγκαιοῦντα ἐφόδια, διὰ νὰ φέρωμεν εἰς πέρας τὴν ὑψηλὴν κλῆσιν, «εἰς ἣν ἐκλήθημεν», καὶ ἐδίδαξες ἡμᾶς «τροχίας ὀρθίας». Σύ διέπλασας καὶ μετουσίωσας ἡμᾶς διὰ τῆς ὑπερβαλλούσης ἀγάπης Σου.

Ἔθρεψες ἡμᾶς μὲ τὸ «ἄδολον γάλα» τῆς εὐσεβείας, καὶ περιέθαλψες, ὃν τρόπον ἡ ὄρνις περιθάλπει τὰ ἑαυτῆς νοσσία. Μᾶς ἐπλούτισες — μὲ τὴν βαθεῖαν τῆς Θεολογίαν γνῶσιν -- πτωχοὺς ὄντας. Μᾶς ἀνέσυρες ἐκ τῆς ἀφανείας κατακοσμήσασα ἡμᾶς διὰ τῆς σεμνῆς καὶ ἐπιβλητικῆς περιβολῆς τῆς κατὰ Χριστὸν μορφώσεως

Φιλτάτη καὶ ἱερὰ Σχολή! Ὅταν θὰ εὑρισκώμεθα μακρὰν Σου καὶ θὰ παλαίωμεν ἐν μέσῳ πολλῶν θλίψεων καὶ κινδύνων καρτερικῶς, θὰ ἀναπολῶμεν — ἡμεῖς οἱ νοσταλγοὶ — τὴν φωτεινὴν καὶ φεγγοβόλον Σου μορφήν, ἥτις καὶ θὰ τονώσῃ ἀναπτεροῦσα τὸ φρόνημα ἡμῶν ἐν τοῖς ποικίλοις ἀγῶσι. Θὰ ἐνθυμώμεθα τὰς εὐτυχεῖς ἡμέρας τῆς ἐνταῦθα νεανικῆς ημῶν ζωῆς, τὰς ὁποίας ὁλοψύχως προσηνέγκαμεν ὡς ὁλοκάρπωσιν εἰς τὸν θεῖον βωμὸν τῆς Ἀγάπης τοῦ Σωτῆρος Χριστοῦ καὶ «ἕνεκα τοῦ οἴκου Κυρίου τοῦ Θεοῦ ἡμῶν».

«Ἐὰν ἐπιλαθώμεθά Σου, ἐπιλησθείη ἡ δεξιὰ ἡμῶν· κολληθείη (ψλμ. 1219) ἡ γλῶσσα τῷ λάρυγγι ἡμῶν, ἐὰν μὴ Σου μνησθῶμεν» (ψαλμ. 136. 5-6). Καὶ ἐν τῇ ποθεινῇ ἀναμνήσει Σου, θὰ εὐλογῶμεν τὸ Ὄνομα τοῦ Θεοῦ, τοῦ καταξιώσαντος ἡμᾶς νὰ καταταχθῶμεν εἰς τὸ τετιμημένον σῶμα τῆς στρατευομένης Ἐκκλησίας.

***

Ἀλλὰ τῆς Ἐκκλησίας μνημονεύοντες, δὲν δυνάμεθα, Παναγιώτατε Δέσποτα, νὰ μὴ μνησθῶμεν εὐγνωμόνως τῆς Σῆς Σεπτῆς Κορυφῆς. Αἱ πολυσχιδεῖς καὶ ποικιλόμορφοι τοῦ θρόνου Σου ἀσχολίαι, ἡ μέριμνά Σου περὶ πασῶν τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ἡ φροντίς Σου διὰ τὸν ἀπρόσκοπτον πλοῦν τῆς ἱερᾶς Ὁλκάδος, ἧς τὸ πηδάλιον ἐνεπιστεύθη ὁ Κύριος εἰς τὰς ἐπιδεξίους χεῖράς Σου, πάντα ταῦτα δὲν ἐμποδίζουν τὴν Ὑμετέρας Παναγιότητα, ὅπως ἔχῃς καὶ τὴν ἱερὰν ταύτην Σχολὴν ὑπὸ τὴν ἄμεσόν Σου ἐπίβλεψιν καὶ προστασίαν. Ἐγνωρίσαμεν τὸ ἀνύστακτόν Σου ἐνδιαφέρον πρὶν ἀνέλθῃς τὸν δυσανάβατον Οἰκουμενικὸν Θρόνον.

Τὴν ἀγάπην καὶ τὸ φίλτρον, ὅπερ ἐπιδεικνύεις, Δέσποτα, μαρτυρεῖ καὶ ἡ σημερινὴ Μυσταγωγία καὶ αἱ πρὸς τὸν Κύριον ἀπευθυνθεῖσαι θερμαὶ προσευχαί Σου, ὁμοῦ μετὰ τῆς σεπτῆς τῶν Ἱεραρχῶν χορείας.

Εὐγνωμονοῦμεν καὶ πρὸς τὴν Σεβαστὴν Ἐφορίαν, δι᾿ ὅσα καλὰ ἐσκέφθη καὶ ἐπετέλεσε χάριν τῆς τροφοῦ Σχολῆς καὶ ἡμῶν. Εὐχαριστοῦμεν αὐτὴν δι᾿ ὅλους τοὺς κόπους καὶ μόχθους της, συνδραμοῦσα, τὸ ἱερὸν τοῦτο Σέμνωμα καὶ φυτώριον τῶν Γραμμάτων, ἔργῳ τε καὶ λόγῳ.

Πρὸς Σὲ ἤδη ἀπευθυνόμενοι, Σεβαστὲ Σχολάρχα, ὑποβάλλομεν τὰς υἱικὰς ἡμῶν εὐχαριστίας δι᾿ ὅσα ὑπὲρ ἡμῶν ἐμόχθησας. Καὶ παιδεύων ἡμᾶς καὶ συγχωρῶν ὑπῆρξες μεγάθυμος πατήρ, ἀκολουθῶν ὅμως πάντοτε τὴν Γραφικὴν ὑπόδειξιν: «τέκνά σου ἐστί; παίδευσον αὐτά». Ὑπῆρξες δι᾿ ἡμᾶς φιλόστοργος πατήρ, ὁ πρῶτος ἀσφαλὴς σύμβουλος, ὁ γλυκὺς καὶ μειλίχιος Σχολάρχης, ὁ φυσικὸς ἰθύντωρ τῶν σκέψεων ἡμῶν, ὁ Ἡγούμενος καὶ διδάσκαλος τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ρυθμοῦ καὶ τὸ ὑπόδειγμα τοῦ σεβασμοῦ, ὃν ὀφείλομεν εἰς τὴν Σεπτὴν τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίαν. Ὅσα ὑπέδειξας εἰς ἡμᾶς καὶ διὰ τῶν τελευταίων παραινετικῶν λόγων καὶ τῶν πατρικῶν Σου προτροπῶν εἶναι τρανὰ δείγματα τῆς πρὸς ἡμᾶς ἀγάπης Σου.

Ἡ πάροδος τῶν ἐτῶν δὲν ἐξήλειψε τὴν ἀγαθὴν μνήμην τῆς Σχολαρχείας καὶ Ὑμῶν, Σεβασμιώτατε Ἅγιε Δέρκων. Καὶ ἐπὶ τῶν ἡμερῶν Σας ηὐτυχίσαμεν νὰ ἴδωμεν ὀτρηρὸν καὶ φιλόπονον Σχολάρχην, τὸν ἄνθρωπον τοῦ αὐστηροῦ καθήκοντος. Εὐχαριστοῦμεν καὶ Ὑμᾶς, ἀνθ᾿ ὧν ὠφελήθημεν.

Τί δὲ νὰ εἴπωμεν πρὸς Ὑμᾶς, ὦ σεβαστοὶ καὶ φίλτατοι ἡμῶν Καθηγηταί; Ἐκ τοῦ πλουσίου Σας θησαυροῦ ἐξεβάλετε «καινὰ καὶ παλαιά»,

διὰ νὰ προσφέρητε εἰς ἡμᾶς τὸ πνευματικά Σας τέκνα. Ἐκαλλιεργήσατε, ὡς ἔμπειροι γεωργοί, τὰς χέρσους καὶ ἀγόνους ψυχάς μας: ἐκριζοῦντες καὶ φυτεύοντες, ἀφαιροῦντες καὶ προσθέτοντες, ἐπιπλήττοντες καὶ νουθετοῦντες.

Ὡς πυρφόροι Προμηθεῖς ἐνεσταλλάξατε ἐντὸς ἡμῶν τὸ πῦρ τοῦ ζήλου εἰς πᾶν ἀγαθόν. Ἐπληρώσατε τὰς φαρέτρας μας ἀπὸ πνευματικὸν καὶ εἰρηνιστικὸν ἐξοπλισμόν, διὰ νὰ εἴμεθα «ἕτοιμοι ἀεὶ πρὸς ἀπολογίαν παντὶ τῷ αἰτοῦντι ἡμᾶς λόγον περὶ τῆς ἐν ἡμῖν ἐλπίδος» (1 Πετρ. 3. 15).

Ἀφοῦ προητοιμάσατε τὸ ἔδαφος διὰ τῆς θύραθεν παιδεύσεως, ἐσπείρατε καὶ ἐκαλλιεργήσατε ἐν ἡμῖν τὸν λόγον τῆς ἀληθείας. Διηνοίξατε ἡμῶν τὸν νοῦν «τοῦ συνιέναι τὰς Γραφὰς» ὑπὸ τὸ φῶς τῆς Ἱστορίας καὶ τῆς ἀδιακόπου Παραδόσεως. Ἀπεκαλύψατε εἰς ἡμᾶς «τὸν πλοῦτον τῆς χρηστότητος τοῦ Θεοῦ». Ἐχειραγωγήσατε ἡμᾶς εἰς τὴν γνῶσιν τῆς Ὀρθοδόξου ἀληθείας. Ἐπὶ πᾶσι τούτοις ζωηροτάτην ἐκφράζομεν τὴν εὐγνωμοσύνην ἡμῶν.

Ἀπευθυνόμεθα μὲ πολλὴν ἀγάπην καὶ πρὸς ὑμᾶς, τοὺς νεωτέρους ἀδελφοὺς ἡμῶν καὶ συσπουδαστάς, μετὰ τῶν ὁποίων συνεδέθημεν, καὶ ἐπὶ σειρὰν ἐτῶν συνεζήσαμεν ἐν ὁμοφροσύνῃ. Μεθ' ὑμῶν ἐγνωρίσαμεν ἡμέρας κόπων καὶ μαθητικῶν ἀγώνων, ἀλλὰ καὶ ἀπηλαύσαμεν τὰ τερπνὰ καὶ εὐφρόσυνα τῆς μαθητικῆς ζωῆς.

Οὐδέποτε θὰ λησμονήσωμεν τὴν ἀδελφικὴν ἐνταῦθα συμβίωσιν, καθ' ἣν καὶ συσπουδάζοντες, καὶ συμπεριπατοῦντες, καὶ συζητοῦντες, καὶ συμπροσευχόμενοι, ᾐσθάνθημεν τοὺς αὐτοὺς εὐγενικοὺς παλμοὺς καὶ τὰ αὐτὰ ὄνειρα διὰ τὸ μέλλον. Ἤδη δὲ ἀποχωριζόμενοι ἀφ' ὑμῶν θὰ εἴμεθα εὐτυχεῖς ἐν τῇ ἀναμνήσει ὑμῶν καὶ ἐν τῇ διαπιστώσει ὅτι φιλοτιμεῖσθε νὰ ἀποβῆτε «πολλῷ ἡμῶν κάρρονες».

***

Καὶ τώρα καιρὸς νὰ ἀπευθύνωμεν τὸ ὕστατον χαῖρε πρὸς πᾶν ὅ,τι ἐνταῦθα ἐσεβάσθημεν καὶ ἠγαπήσαμεν.

Χαίρετε, λοιπόν, σεβαστὲ Σχολάρχα, σεβαστοὶ Καθηγηταὶ καὶ ἀγαπητοὶ συμμαθηταί. Χαῖρε καὶ Σύ, Ἱερὰ Θεολογικὴ Σχολὴ καὶ μῆτερ ἡμῶν προσφιλὴς καὶ σεβασμία, καὶ πάντες ὅσοι περὶ τῆς μορφώσεως ἡμῶν ἐμοχθήσατε.

Προσάγοντες ἤδη ἑαυτοὺς εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Ἐκκλησίας, ἐξαιτούμεθα, Παναγιώτατε Δέσποτα, τὴν πατριαρχικὴν εὐχὴν καὶ εὐλογίαν Σου ἀναφωνοῦντες τὸ τοῦ Ἡσαΐου: «Ἰδοὺ ἡμεῖς, ἀπόστειλον ἡμᾶς» (Ἡσ. 6. 8).

Η ΕΞΟΜΟΛΟΓΗΣΙΣ

ΕΞ ΑΝΑΜΝΗΣΕΩΝ ΕΚ ΤΩΝ ΠΑΡΑΔΟΣΕΩΝ ΜΟΥ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου).

2. Ἡ ψυχικὴ διάθεσις αὐτοῦ τοῦ πνευματικοῦ.

«Εἰ γὰρ ἑαυτοὺς διεκρίνομεν, οὐκ ἂν ἐκρινόμεθα» (Α' Κορ. 11, 31), γράφει ὁ Ἀπόστολος. Τὰ τρία τέταρτα ἢ ἴσως τὰ ἐννέα δέκατα τῶν ἡμετέρων ἁμαρτιῶν, σφαλμάτων ἢ παραβάσεων συμβαίνουσι διότι πρὶν ἢ εἴπωμεν ἢ πράξωμέν τι δὲν θέλομεν νὰ ἀναμετρήσωμεν τοὺς λόγους καὶ τὰ ἔργα ἡμῶν. Ὁ μὴ κατεργαζόμενος ἑαυτὸν δὲν γνωρίζει ὁποίαν ὀγκώδη σημασίαν διὰ τὴν ψυχὴν καὶ τὴν πνευματικὴν ζωὴν ἔχει ἔστω καὶ στιγμιαία ἀπομόνωσις ἀπὸ τῆς περιβαλλούσης ματαιότητος καὶ συγκέντρωσις τῶν σκέψεων καὶ τῆς συνειδήσεως εἰς ὅ,τι ζητεῖ παρ' ἡμῶν ὁ Κύριος κατὰ τὴν δοθεῖσαν περίστασιν, γενικῶς κατὰ τὸν δοθέντα καιρόν.

Καὶ ἰδού, ἐὰν σύ, ἑτοιμαζόμενος νὰ δεχθῇς τὴν ἐξομολόγησιν τῶν χριστιανῶν, συγκεντρώσῃς, ἀφοῦ ἐπικαλεσθῇς εἰς βοήθειάν σου τὴν θείαν χάριν, τὴν σκέψιν σου εἰς ὅ,τι ἀνέγνως τὴν στιγμὴν ταύτην ἐνταῦθα, ἐὰν ἐνθυμηθῇς ὅτι καὶ σὺ προσήρχεσο νὰ ἐξομολογηθῇς τὰς ἁμαρτίας σου, ὅτι βαρὺς ἦτο ἐνίοτε ὁ ἀγών σου πρὸς τὰ πάθη καὶ πολλῶν δακρύων ἄξιαι αἱ πτώσεις, ἐτέλεσας μεγάλην εὐεργεσίαν εἰς τὸ ποίμνιόν σου. Ἀναμφιβόλως, ἐὰν ὄχι εἰς ὅλους, ἀλλὰ πάντως εἰς πολλοὺς ἐκ τῶν πνευματικῶν τέκνων σου θὰ εἴπῃς κατανυκτικοὺς καὶ συγκλονιστικοὺς λόγους, τοὺς ὁποίους δὲν θὰ ἔλεγες ἐὰν δὲν ἐφήρμοζες τὴν ἐμὴν εὐκατόρθωτον ταύτην συμβουλήν.—Θὰ ἐρωτήσῃς: μήπως τόσον μικρὰ προσπάθεια ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ μου δύναται νὰ προκαλέσῃ μεγάλα ἀποτελέσματα ὡς ἠθικὸς κλονισμὸς καὶ νὰ ἀποβῇ μάλιστα πραγματικὸς σταθμὸς εἰς τὴν ζωὴν τῶν πλησίον μου, ὑπὲρ ὧν ὁ Χριστὸς ἀπέθανε; Καὶ δὴ τώρα, ὅτε καὶ ἡ θρησκεία τελείως καταφρονεῖται, καὶ πρὸς τοὺς ἀρχιερεῖς κανεὶς νὰ προσβλέψῃ δὲν θέλει, πῶς ἐγώ, ἀπαρατήρητος ἁπλοῦς ἱερεύς, εἰμπορῶ νὰ ἐλπίζω τοιαύτην δύναμιν ἐκ τῶν λόγων μου;

«Δοκίμασον καὶ θὰ ἴδῃς» ἀπαντῶ σοι, καὶ μὴ θαύμαζε. Δύσκολον εἶνε εἰς ἑκατομμυριοῦχον νὰ καταστήσῃ εὐτυχὲς καὶ πλούσιον ὁλόκληρον

χωρίον διὰ μιᾶς ὑπογραφῆς ἐπὶ τραπεζιτικῆς ἐπιταγῆς, εἴτε διὰ συντόμου ἐντολῆς τῷ ἐπιτρόπῳ αὐτοῦ νὰ παραδώσῃ εἰς λιμοκτονοῦντας ἑκατὸν σάκκους ἀλεύρου; Σὺ δὲ εἶσαι ἄρχων πνευματικός, μέγας ἄρχων, καὶ ἂν ἀκόμη ὁ ἴδιος δὲν εἶσαι σοφὸς οὔτε ἅγιος. Εἶσαι ἄρχων οὐχὶ διὰ τῶν ἀγαθοεργιῶν σου, οὐδὲ διὰ τῆς πνευματικῆς σου δυνάμεως. Εἶσαι ἄρχων διὰ ***τοῦ ἐν σοὶ χαρίσματος, ὃ ἐδόθη σοι διὰ προφητείας μετὰ ἐπιθέσεως τῶν χειρῶν τοῦ πρεσβυτερείου*** (Α' Τιμ. 4, 14). Οὐχὶ αὐτοὶ καθ' ἑαυτοὺς εἶνε οἱ λόγοι σου ἰσχυροί, ἀλλ' εὐνοϊκὴ κατὰ τὴν στιγμὴν ταύτην εἶνε ἡ βάσις, ἡ γῆ ἐπὶ τὴν ὁποίαν πίπτει ὁ πνευματικός σου σπόρος. Ἡ εὐνοϊκότης αὕτη ἐκαλλιεργήθη δι' ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς αἰώνων, κλονισθείσης μὲν ἴσως κατὰ τὰς ἡμέρας ἡμῶν, ἀλλὰ καὶ οὕτω φερούσης ἐφ' ἑαυτῆς τὰ ἴχνη ἢ τὴν ἀντανάκλασιν ἀναριθμήτων πνευματικῶν ἀθλήσεων, ἀγῶνος καὶ δεινοπαθημάτων τοῦ διαπαιδαγωγήσαντος τὸν χριστιανὸν περιβάλλοντος, τῆς οἰκογενείας καὶ τῶν ἰδίων αὐτοῦ, καίτοι οὐχὶ καὶ τόσον ἀδιαλείπτων, προσπαθειῶν πρὸς ἐκρίζωσιν τοῦ κακοῦ καὶ καλλιέργειαν τοῦ καλοῦ καὶ τῆς πίστεως ἐν τῇ καρδίᾳ αὐτοῦ. Καὶ ἰδού, συμφώνως τῇ διδασκαλίᾳ τῆς Ἐκκλησίας, οὗτος ἀτενίζει τώρα πρὸς σέ, ὡς πρὸς κήρυκα τοῦ Θεοῦ, ὡς πρὸς προφήτην, καὶ εἰς τοὺς λόγους σου καὶ τὰς σκέψεις ὁ ἴδιος ἐπιπροστίθησιν ἀξίαν ἐκ τῆς ἑαυτοῦ ὑψηλῆς διαθέσεως καὶ πίστεως, καὶ τοὺς λόγους σου θεωρεῖ λόγους Θεοῦ. Σχεδὸν τοῦτο συμβαίνει ἐν τῇ πραγματικότητι. Ἐὰν σὺ ἀναδεχθῇς ἐπὶ σεαυτὸν τὴν θλῖψιν καὶ τὸν ἀγῶνα τοῦ ἀνθρώπου τούτου, ἐὰν ἀγαπήσῃς αὐτὸν καὶ ἐκμηδενίσῃς σεαυτὸν ἐνώπιον τοῦ Κυρίου ἐν τῇ καρδίᾳ σου καὶ ἐπικαλεσθῇς μεθ' ἱκεσίας τὴν κεχαριτωμένην Αὐτοῦ βοήθειαν, θὰ ἐκπληρωθῇ ἐπὶ σοί, εἰ καὶ ποιμένι ἁμαρτωλῷ, ὁ λόγος τοῦ Κυρίου: ***οὐ γὰρ ὑμεῖς ἐστε οἱ λαλοῦντες, ἀλλὰ τὸ Πνεῦμα τοῦ Πατρὸς τὸ λαλοῦν ἐν ὑμῖν*** (Ματθ. 10, 20). Οἱ λόγοι οὗτοι ἔχουσιν οὐχὶ τὴν ὅλως ὑπερφυσικὴν ἐκείνην ἔννοιαν, ὅτι δηλονοῦν ὁ ἱερεὺς ἑκάστοτε λαμβάνει ἰδιαιτέραν ἀποκάλυψιν παρὰ τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ὅτι ἡ θεία χάρις, κεκλημένη παρὰ τοῦ τελοῦντος τὸ θεῖον τοῦτο μυστήριον διὰ ταπεινῆς ἱκεσίας, φωτίζει τὴν ψυχὴν αὐτοῦ διὰ πνευματικῆς ἀγάπης καὶ συμπαθείας πρὸς τὸν μετανοοῦντα, καὶ ἀκολούθως, ὡς ἐκφράζεται ὁ ἱεράρχης τοῦ Ζαδὸνσκ Τύχων, καὶ περὶ τῶν ζηλωτῶν μάλιστα λαϊκῶν, «ἡ ἀγάπη ἀνευρίσκει τοὺς λόγους διὰ τῶν ὁποίων θὰ δυνηθῇς νὰ ὠφελήσῃς τὴν ψυχὴν τοῦ πλησίον».

Ἰδοὺ διατὶ εἴμεθα βαθέως πεπεισμένοι ὅτι κύριον ὅρον καρποφόρου ἐκπληρώσεως τοῦ ἔργου τοῦ πνευματικοῦ ἀποτελεῖ ἡ πεποίθησις ὅτι τὸν μετανοοῦντα φωτίζει καὶ ἐνισχύει ἐν τῷ ἀγαθῷ οὐχὶ ἡ ἡμετέρα σοφία, ἀλλ' ὁ ὑπὸ τῆς θείας χάριτος γινόμενος φωτισμὸς τῆς ψυχῆς αὐτοῦ καὶ τῆς ἰδικῆς σου ψυχῆς, ὡς μεσάζοντος μεταξὺ ἐκείνου καὶ τοῦ Θεοῦ. Ἐὰν

ἠδυνάμεθα νὰ ἐμβάλωμεν εἰς τὸν ἀναγνώστην — ἱερέα τὴν πεποίθησιν ταύτην καὶ τοιοῦτον αἴσθημα, θὰ ἐθεωροῦμεν τὸ ἐγχειρίδιον ἡμῶν τελείως ἀρκετὸν καὶ δὴ καὶ τερματισθὲν ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῶν προσαχθέντων λόγων τοῦ ἱεράρχου Τύχωνος. Ἐὰν δὲ παρὰ ταῦτα θὰ ἐξακολουθήσωμεν περαιτέρω τὸν λόγον ἡμῶν περὶ τῆς ἐξομολογήσεως καὶ μάλιστα θὰ θίξωμεν τὸ ζήτημα τῆς ἐξωτερικῆς αὐτῆς τάξεως, θὰ πράξωμεν τοῦτο σκοποῦντες ἵνα ὁ ἀναγνώστης — ἱερεύς, ἐξετάσας διεξοδικῶς τὸ ἔργον τοῦτο, εὕρῃ ἐν αὐτῷ ἰσχυροτέρας ἔτι παρορμήσεις ὅπως τὴν ψυχὴν αὐτοῦ πληρώσῃ διὰ ζήλου πρὸς ἀπόκτησιν τοῦ πνεύματος τῆς πίστεως, τῆς ταπεινοφροσύνης καὶ τῆς συμπαθοῦς ἀγάπης πρὸς τοὺς μετανοοῦντας.

Συμβαίνει ἐν τούτοις νὰ πείθωμεν τοὺς πνευματικοὺς εἰς τοιαύτην ἐσωτερικὴν ἄθλησιν μετὰ πολλῆς ἐπιμονῆς καὶ μ' ὅλα ταῦτα, δυστυχῶς, οὐχὶ σπανίως ἄνευ ἀποτελέσματος, διότι ὅσον ἡ ἄθλησις αὕτη τῆς πνευματικότητος εἶνε μεγάλη, ἁγία καὶ καρποφόρος, τόσον κακοὶ πειρασμοὶ ἀπωθοῦσιν ἀπ' αὐτῆς τὴν ψυχὴν ἡμῶν. — Ἄς θίξωμεν κατὰ πρῶτον ἐκείνους, οἵτινες προέρχονται οὐχὶ ἐκ κακῆς ἡμῶν θελήσεως, ἀλλ' ἐξ ὀλιγοψυχίας καὶ ἀπειρίας. Καὶ ἰδοὺ πρῶτον τί θὰ σᾶς εἴπῃ ὁ ἄπειρος ἱερεύς, ἀπαντῶν εἰς τὴν σκέψιν περὶ τοῦ δυνατοῦ τῆς βαθείας ἐπιδράσεως ἐπὶ τῆς ψυχῆς τῶν μετανοούντων: τὸ ἥμισυ τῶν πρὸς ἐξομολόγησιν προσερχομένων ἀνθρώπων, πράττουσι τοῦτο ὥς τι ὀχληρὸν καὶ πληκτικὸν καθῆκον ἀξιοπρεπείας. Ὅτε δὲ ἡ κοινὴ ἀξιοπρέπεια ἔπαυσε νὰ ἀπαιτῇ τοῦτο, ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἰδίᾳ τῆς ἐπαναστάσεως, οἱ περισσότεροι ἐξ αὐτῶν ἐπαύσαντο προσερχόμενοι εἰς τὴν θείαν μετάληψιν, καὶ ἐκ τῶν ἐξακολουθούντων νὰ προσέρχωνται εἰς αὐτὴν μόλις οὐχὶ οἱ περισσότεροι ποιοῦσι τοῦτο κατὰ παλαιὰν συνήθειαν. Νὰ ἀπευθύνῃ τις πρὸς αὐτοὺς λόγος ἀγάπης καὶ φλογερᾶς νουθεσίας εἶνε τὸ ἴδιον ὡσεὶ νὰ ῥίπτῃ πίσους ἐπὶ τοῦ τοίχου. — Δὲν συμφωνῶ μετὰ σοῦ, ἀγαπητὲ συνάδελφε, ἀλλ' ἀκόμη δὲν θὰ ἐπεξέλθω κατὰ τῶν λεγομένων σου. Θὰ ἦτο βεβαίως πολὺ τολμηρὸν νὰ εἶχες τὴν ἀπαίτησιν ὅπως ὡς διὰ ῥάβδου μαγικῆς μεταβληθῶσι πάντες οἱ ἐξομολογηθέντες παρὰ σοί. Ἀλλ' ἀνάγνωθι τὸ Βιβλίον τῶν Πράξεων. Μήπως οἱ κήρυκες τῆς ἐπιστροφῆς πρὸς τὸν Θεὸν ἐπετύγχανον ἵνα ἐξάπαντος πάντες οἱ κάτοικοι τῆς πόλεως τὴν ὁποίαν ἐπεσκέπτοντο πιστεύσωσιν εἰς τὸν Χριστόν; Βεβαίως, οἱ ἀκροαταὶ αὐτῶν — ἀλλόπιστοι δὲν ἦσαν ποίμνιον αὐτῶν, πνευματικὰ αὐτῶν τέκνα, ὡς οἱ χριστιανοὶ οἱ προσερχόμενοι πρὸς σὲ διὰ νὰ ἐξομολογηθῶσιν. Ἀλλὰ θὰ ἤθελον νὰ σοὶ δώσω νὰ ἐννοήσῃς ὅτι ἐὰν ἔστω καί τινας, ἔστω καὶ πολὺ ὀλίγους ταπεινοὺς ἁμαρτωλοὺς δεχθῇς πατρικῶς ἐν τῇ ψυχῇ σου καὶ διὰ φωνῆς συμπαθοῦς καὶ πλήρους ἀγάπης ἐξ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ νουθετήσῃς αὐτοὺς καὶ διδάξῃς αὐτοὺς πῶς νὰ ἀγωνίζωνται τὸν ἀγῶνα τὸν πνευματικόν, θὰ ἐπιτελέσῃς μέγα ἔργον ἐνώπιον τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Θεοῦ

καὶ τῆς Ἐκκλησίας παρὰ πᾶσαν τὴν ἄλλην ὑπηρεσίαν σου Ἐκείνῳ καὶ ταύτη. Ὁποιανδήποτε θέσιν διοικητικὴν ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ διακονίᾳ καὶ ἂν κατέχῃς, αἱ ὑπηρεσίαι σου δὲν δύνανται νὰ συγκριθῶσι πρὸς ἐκείνην τὴν ὁποίαν θὰ ἐπιτελέσῃς ἐὰν ἔστω καὶ μίαν ψυχὴν ἐπιστρέψῃς ἀπὸ τῆς ὁδοῦ τῆς ἀπωλείας εἰς τὴν ἀτραπὸν τῆς σωτηρίας. Θεωρητικῶς καὶ σὺ ὁ ἴδιος, βεβαίως, συμφωνεῖς μετ' ἐμοῦ ἐν τούτῳ, ἀλλὰ δυστυχῶς παρὰ τοῖς πλείουσι τῶν ἱερέων τὰ κοσμικὰ ἢ τὰ ἡμικοσμικὰ ἔργα ἀφαιροῦσι πολὺ περισσότερον οὐχὶ μόνον χρόνου, ἀλλὰ καὶ ἐγκαρδίων μεριμνῶν καὶ προθυμίας ἢ ἡ ἐπιμέλεια ἐκείνου τὸ ὁποῖον εἶνε πολυτιμότερον τοῦ κόσμου παντός, τῆς ἀνθρωπίνης τουτ' ἔστι ψυχῆς, τῆς ἐμπεπιστευμένης εἰς αὐτούς.

Φοβεῖσαι μὴ σὲ ἀπωθήσωσιν οἱ νουθετούμενοι; Δύνασαι νὰ ἀρχίσῃς ἐξ ἐκείνων παρὰ τῶν ὁποίων ἀναμένεις ἀλλοίαν πρὸς σὲ συμπεριφοράν. Μόνον ἄρχισον. Μόνον ἐργάσθητι ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ σου, ὡς ἔχω γράψῃ ἐνταῦθα, καὶ προχώρησον μετὰ διαθέσεως καὶ προσευχῆς πρὸς τὴν τέλεσιν τοῦ μυστηρίου τούτου. Ἀρκεῖ μόνον νὰ σοὶ δώσῃ ὁ Θεὸς νὰ δοκιμάσῃς τὴν πνευματικὴν ἐκείνην γλυκύτητα, διὰ τῆς ὁποίας θὰ δυνηθῇς νὰ ἐπαναλάβῃς τοὺς λόγους τοῦ πατρὸς τοῦ Εὐαγγελίου: ***ὅτι οὗτος ὁ υἱός μου νεκρὸς ἦν καὶ ἀνέζησε, καὶ ἀπολωλὼς ἦν καὶ εὑρέθη*** (Λουκ. 15, 24). Ὅσον πνευματικὸν ἀγαθὸν θὰ προξενήσῃς εἰς ἐκεῖνον τόσον καὶ εἰς σὲ τὸν ἴδιον. Ὁμοίως νεαρᾷ γυναικί, ἥτις ἔτεκε πρωτότοκον, θὰ εὕρῃς ἐν τῇ ψυχῇ σου καθ' ὁλοκληρίαν νέα, ἄχρι τοῦδε ἄγνωστα εἰς σὲ καὶ ἀόρατα διὰ τοὺς λαϊκοὺς κύματα ἁγίων αἰσθημάτων ἀγάπης καὶ συμπαθείας πρὸς τοὺς ἀνθρώπους. Θὰ ἐννοήσῃς τότε, ἐὰν δὲν ἠννόησας μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς χειροτονίας σου, ὅτι ὁ ἱερεὺς δὲν εἶνε συνήθης χριστιανός, δὲν εἶνε συνήθης ἄνθρωπος, ἀλλὰ συνεργὸς τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ ἔργου τοῦ Χριστοῦ, φέρων ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ πλῆθος ψυχῶν ἐμπεπιστευμένων αὐτῷ. Θὰ ἐννοήσῃς τότε ὅτι ἡ χάρις τῆς ἱερωσύνης, ἡ δοθεῖσά σοι, δὲν συνίσταται μόνον εἰς τὸ δικαίωμα ***τοῦ τελεῖν τὰς ἐκκλησιαστικὰς ἀκολουθίας***, ἀλλ' εἶνε ὡρισμένον ***ἠθικὸν*** δῶρον, ἰδιαιτέρα εὐεργεσία πνευματικῆς ἀγάπης, περὶ τῆς ὁποίας οὕτως ἐκφράζεται Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, καθορίζων τὴν οὐσίαν τῆς χάριτος τῆς ἱερωσύνης: τὴν πνευματικὴν ἀγάπην δὲν γεννᾷ τι ἐπίγειον· αὕτη προέρχεται ἄνωθεν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ καὶ δίδεται ἐν τῷ μυστηρίῳ τῆς ἱερωσύνης· ἀλλ' ἡ ἰδιοποίησις καὶ ἡ ἐνίσχυσις τοῦ δώρου τούτου ἐξαρτᾶται καὶ ἐκ τῆς τάσεως τοῦ ἀνθρωπίνου πνεύματος. Τοὺς λόγους τούτους τοῦ Πατρὸς τῆς Ἐκκλησίας οὐχ ἅπαξ ἀνέφερα ἐν τοῖς συγγράμμασί μου, ἀναφέρω δὲ καὶ ἐνταῦθα, διότι ἐν αὐτοῖς μετὰ πάσης ἀκριβείας ἀποτυποῦνται τὰ λεχθέντα ἀνωτέρω.

(Ἀκολουθεῖ)

Κατὰ μετάφρασιν ἐκ τοῦ ρωσσικοῦ ὑπὸ
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ Κ. ΦΩΤΙΑΔΟΥ

ΣΥΜΒΟΛΗ ΕΙΣ ΤΟΥΣ

ΠΑΤΡΙΑΡΧΙΚΟΥΣ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥΣ Κ/ΠΟΛΕΩΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ προηγουμένου)

Ὑπόμνημα ἐκλογῆς Ἱερεμίου Δ' τοῦ ἀπὸ Μυτιλήνης [161]).

Ὁμολογούμενον πάντως παρὰ πᾶσι τοῖς εὖ φρονοῦσι τῶν εὐσεβῶν . . . περὶ τῆς εὑρέσεως τοῦ τρόπου τῆς κατ' αὐτὴν διοικήσεως. Ἐν τούτοις οὖν τοῖς δεινοῖς περιειλημμένων ἡμῶν, καὶ πολλ' ἄττα περὶ τοῦ δυνατοῦ τρόπου τῆς μᾶλλον ὠφελίμου ἐξοικονομήσεως τῶν τε ἐκκλησιαστικῶν καὶ πολιτικῶν ὑποθέσεων ὁσημέραι ἀναπεμπαζομένων, καὶ περὶ τῆς διασώσεως τῆς ἱερᾶς ταύτης ὁλκάδος, τῆς ὡς ἄλλης νηὸς ἐν μετεώρῳ πελάγει ἀστάτως κυματουμένης, συνέβη καθ' ὑψηλὴν βουλὴν καὶ ἀπόφασιν ἀπομακρυνθῆναι τοῦ οἰκουμενικοῦ θρόνου τὸν τέως πατριαρχεύοντα παναγιώτατον κύριον Καλλίνικον διά τε τὸ γῆρας αὐτοῦ καὶ τὰς πυκνὰς ἀσθενείας, ἡμῖν δὲ τοῖς ἐνδημοῦσι καὶ συνεδριάζουσι καὶ τοῖς λοιποῖς προύχουσι τοῦ γένους ἀπεστάλη ἀμέσως ἔγγραφον ὑψηλὸν βασιλικὸν προσκυνητὸν πουγιουρουλτῆ, διαλαμβάνον αὐτάς τε ταύτας τὰς αἰτίας τῆς ἐξώσεως αὐτοῦ καὶ ἐπιτάττον ἵνα ἐκλέξωμεν ἐκ τοῦ ἀρχιερατικοῦ ἡμῶν καταλόγου ἕνα τὸν μᾶλλον πρόσφορον καὶ ἱκανὸν καὶ ἄξιον εἰς τὴν κατὰ λόγον πρέπουσάν τε καὶ τῷ βασιλείῳ κράτει εὐάρεστον κυβέρνησιν τοῦ οἰκουμενικοῦ τούτου θρόνου καὶ τῶν ἁπανταχοῦ ὁμογενῶν εὐσεβῶν· κατὰ γοῦν τὴν ὑψηλὴν βασιλικὴν ταύτην προσταγήν, τοῦ κυρίου Καλλινίκου μετὰ τὴν ἔξωσιν παραίτησιν οἰκειοθελῆ πεποιηκότος, ὡς ἀντικρὺ κατεστρωμένη φαίνεται, συνήλθομεν σύμπαντες ἡμεῖς οἱ ἐνδημοῦντες συναδελφοὶ ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ τροπαιοφόρου, τῇ συναινέσει καὶ

---

161) *Κώδ.* Π. Ἀρχ. Θ' 265. — Τὸ προοίμιον τοῦ «ὑπομνήματος» εἶνε τὸ αὐτὸ πρὸς τὸ προοίμιον τοῦ «ὑπομνήματος» τῆς ἐκλογῆς ***Σαμουὴλ Α'*** (ὅρα σημ. 103 σελ.), μετὰ τῆς διαφορᾶς ὅτι ἐλλείπουσιν ἐκ τοῦ πρώτου αἱ ἑξῆς ἀναφερόμεναι ἐν τῷ δευτέρῳ φράσεις—στίχ. 6-7: «καὶ πάλιν ἀλλαχοῦ ἡ Γραφὴ λέγει: «τίς ἔγνω νοῦν Κυρίου, ἢ τίς σύμβουλος αὐτοῦ ἐγένετο»; — στίχ. 19 μετὰ τὴν φράσιν «ἀποσοβεῖ τὰ λυποῦντα» ἡ φράσις: «τῇ παντοδυνάμῳ αὐτοῦ ἐξουσίᾳ καὶ χάριτι». — ἐν σελ. 91, στίχ. 2 μετὰ τὴν φράσιν «προσπαλαίσασαν ἄχρι τοῦδε ἐπαγωγαῖς. θλίψεσιν» ἐλλείπει ἡ συνέχεια: «βαρυτάτων καὶ ταῖς προηγησαμέναις συνεχῶς ἀλλαξοπατριαρχείαις καὶ ταῖς δι' αὐτὰς ἐπακολουθησάσαις...», καὶ ἀντ' αὐτῆς ὑπάρχει ἡ φράσις: «καὶ ταῖς ἐκ τῶν ἀντιστρόφων καιρικῶν μεταβολῶν ἐμπιπτούσαις ...»

ὁμοφώνῳ γνώμῃ καὶ βουλῇ τοῦ τε ἐνδοξοτάτου ἄρχοντος μεγάλου λογοθέτου τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας κυρίου κυρίου Ἀλεξάνδρου Μάνου, καὶ τοῦ πανευγενεστάτου ἄρχοντος μεγάλου σπαθάρη, περιφανοῦς ἐπιτρόπου τῆς μεγάλης δραγουμανίας, κυρίου κυρίου Ἰωάννου Ῥωσσάτου, καὶ πάσης τῆς πανεκλάμπρου καὶ πανευγενοῦς χορείας τῶν προὐχόντων τοῦ γένους ἡμῶν, μετὰ παντὸς τοῦ εὐαγοῦς κλήρου, τῶν τε τιμιωτάτων ἐπιτρόπων τοῦ κοινοῦ, καὶ τῶν προκριτωτέρων ἀφ' ἑκάστου τῶν εὐλογημένων ρουφετίων τῆς βασιλευούσης τῆσδε τῶν πόλεων, καὶ τὴν τοῦ παναγίου Πνεύματος ἐπικαλεσάμενοι χάριν τε καὶ βοήθειαν ὅπως φωτίσῃ ἡμᾶς ἐν συναινέσει τῶν ὧν μέλλομεν ποιῆσαι κανονικῶν ψήφων, ἐκλέξασθαι καὶ εὑρεῖν ἀξιόλογον ἄνδρα καὶ πρόσφορον καὶ προστάτην ἁρμόδιον, ὅστις ἐπὶ τὴν πρωτιστεύουσαν ταύτην ἀποστολικὴν καὶ οἰκουμενικὴν προβιβασθεὶς καθέδραν καὶ τὴν κοινὴν ἀναλαβὼν πηδαλιουχίαν σπουδήν τε καὶ ἐπιμέλειαν, δυνηθῇ λόγῳ καὶ φρονήσει καὶ ἐμπειρίᾳ καταστορέσαι καὶ κατευνᾶσαι πάντα σάλον καὶ κλύδωνα, καὶ τὴν τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίαν ἀκύμαντον διαφυλάξαι καὶ εἰς εὔδιον λιμένα εἰσαγαγεῖν τὴν ἱερὰν αὐτῆς καὶ παγκόσμιον ὁλκάδα καὶ διασῶσαι κανονικῶς, συνδιασκεψάμενοί τε μετ' ἀκριβείας καὶ ψήφους κανονικὰς προβαλόμενοι, πρῶτον μὲν ἐθέμεθα τὸν πανιερώτατον καὶ θεοπρόβλητον μητροπολίτην ἅγιον Μυτιλήνης συναδελφὸν ἡμῶν ἀγαπητὸν κὺρ Ἱ ε ρ ε μ ί α ν, δεύτερον δὲ τὸν Διονύσιον, καὶ τρίτον τὸν Ἄνθιμον, ὧν καὶ τὰ ὀνόματα κατεστρώθη ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας εἰς ἔνδειξιν καὶ ἀσφάλειαν.

,αωθ', κατὰ μῆνα μάϊον, ἐπινεμήσεως ιβ'.

† Ὁ Καισαρείας ***Φιλόθεος*** — † ὁ Ἐφέσου ***Διονύσιος*** — † ὁ Ἡρακλείας ***Μελέτιος*** — † ὁ Κυζίκου ***Μακάριος*** — † ὁ Νικομηδείας ***Ἀθανάσιος*** — † ὁ Νικαίας ***Δανιήλ*** — † ὁ Χαλκηδόνος ***Ἱερεμίας*** — † ὁ Δέρκων ***Γρηγόριος*** — † ὁ Θεσσαλονίκης ***Γεράσιμος*** — † ὁ Νεοκαισαρείας ***Μελέτιος*** — † ὁ Ἰκονίου ***Κύριλλος*** — † ὁ Βερροίας ***Χρύσανθος*** — † ὁ Ἀθηνῶν ***Γρηγόριος*** — † ὁ Φιλιππουπόλεως ***Ἰωαννίκιος*** † ὁ Δράμας ***Ἰωσήφ*** — † ὁ Ἀγκύρας ***Ἰωαννίκιος.***

* * *

Παραίτησις Ἱερεμίου Δ' [162]).

Ἐξ ὅτου κατὰ θείαν φιλανθρωπίαν τῇ ἀρχιερατικῇ εὐαγεῖ συνετάγημεν χορείᾳ, ὡς πολυειδοῦς τῆς ἐκκλησιαστικῆς προνοίας καὶ φιλοστοργίας ἐπαπολαύσαντες, οὐ μόνον χάριτας ὅτι πλείστας ἡμεν ὁμολογοῦντες τῇ εὐεργέτιδι ἡμῶν καὶ κοινῇ ταύτῃ τροφῷ, ἀλλὰ καὶ εἰς ἅπαν αὐτῆς νεῦμα, τό γε ἐς δύναμιν ἡμετέραν ἧκον, ἑτοιμότατοί τε καὶ εὐπειθέστατοι προσηνέχθημεν, καὶ τοῦτο χρέος ἡγούμενοι χρεῶν ἁπάντων δικαιότατόν τε καὶ πρώτιστον τοῦ μὲν συντελεστικοὺς ἡμᾶς αὐτοὺς παρέχειν κατὰ τὸ ἐγχωροῦν ταῖς ἐκκλησιαστικαῖς ὑποθέσεσι καὶ συναγωνίζεσθαι, ὅσα καὶ τὸ λοιπὸν ἀρχιερατικὸν σύνταγμα εἴτε ἐκ τοῦ σύνεγγυς μετὰ τῶν ἐνδημούντων εἴτε πόρρωθεν μετὰ τῶν ἀποδημούντων οὐ διελείπομεν ὅλως ἐν ὅλῳ τῷ μακρῷ

162) *Κώδ.* Π. Ἀρχ. Θ' 310. — *Ἐκκλ. Ἀλ.* Β' 294.

διαστήματι τῆς ἀρχιερωσύνης ἡμῶν· τοῦ δὲ πατριαρχικοῦ ἀξιώματος οὔτε πόθος ἡμῖν ἐνέστακται πώποτε, οὔτε ἔννοια προσεγένετο εἰδόσι καλῶς ὅσος ὁ τῆς πνευματικῆς ταύτης ἀρχῆς πέφυκεν ὄγκος καὶ οἷον ἡ ἱερὰ αὕτη πηδαλιουχία ἐπιζητεῖ τὸν κυβερνήτην, ἐν τοῖς δε μάλιστα καιροῖς, καθ' οὓς καὶ τὰ τῶν περιστάσεων κύματα χαλεπά τε καὶ ἀλλεπάλληλα, καὶ οἱ πνέοντες ἄνεμοι λάβροι καὶ πρὸς ἀλλήλους ἀντιφιλονεικοῦντες δεινόν· ὅθεν καὶ ἀποξειλιῶντες καὶ τὴν ἐνοῦσαν ἡμῖν ἀσθένειαν ἐπιγινώσκοντες διήγομεν ἐφησυχάζοντες ἐν τῇ ταπεινῇ ἡμῶν παροικίᾳ, τήν τε ψυχικὴν σωτηρίαν τοῦ ἐμπεπιστευμένου ἡμῖν ποιμνίου ἐπισκεπτόμενοι καὶ τοῖς συντρόφοις ἡμῶν ἀσθενήμασι καὶ σωματικοῖς πάθεσι, ὅσα τὸ γῆρας ἐπέβρισε καθ' ἡμῶν, τὴν δυνατὴν θεραπείαν παρέχοντες. Ἀλλ' ἐπειδὴ σύμφωνος ἐκκλησιαστικὴ γνώμη καὶ κοινὴ τοῦ γένους συγκατάθεσις προείλετο ἡμᾶς (κρίμασιν οἷς οἶδε Θεὸς) καὶ προσεκαλέσατο ἐπὶ τὴν πνευματικὴν ταύτην ἀρχήν, φαμὲν δὴ τὸ μέγιστον τῆς πατριαρχείας ἀξίωμα, εἰ καὶ ἄκοντες διὰ τὰς προρρηθείσας προδήλους αἰτίας, ὅμως δ' οὖν ἐνεδώκαμεν καὶ ἀνελάβομεν τοὺς πνευματικοὺς οἴακας τοῦ παγκοίνου τούτου σκάφους, ὃ δὴ τῇ θείᾳ ἐπικουρίᾳ καὶ τῇ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων συναδελφῶν προθύμῳ συναντιλήψει ἀβλαβὲς καὶ ἀκίνδυνον ἀπό τε τοῦ ἐπεγειρομένου τῶν καιρικῶν περιστάσεων κλύδωνος καὶ τῆς τῶν ἀνέμων ἀντιπνοίας διεσώσαμεν, τέταρτον ἤδη χρόνον τὸν πλοῦν διανύοντες. Ἐπεὶ δὲ τὰ ἐνσκήψαντα ἡμῶν σωματικὰ πάθη ἐπὶ τὸ χεῖρον χωρεῖ, καὶ κατισχύουσιν ἡμῶν ἐπὶ μέγα, τό τε ὑπερβάλλον τοῦ γήρως τὰ τῶν δυνάμεων ἡμῶν παντάπασι ἐξητόνησε καὶ νοσοκομούμενον ὅλως κατέστημεν σῶμα, ὥστε αἱ ψόαι ἡμῶν ἐπλήσθησαν ἐμπαιγμάτων καὶ οὐκ ἔστιν ἴασις ἐν τῇ σαρκὶ ἡμῶν κατὰ τὸν ψαλμογράφον, δέον ᾠήθημεν καὶ ἀναγκαῖον τὴν μὲν πνευματικὴν ταύτην ἀρχὴν εὐχαρίστως ἀποδοῦναι τοῖς ἀφ' ὧν παρελάβομεν, ἑαυτοῖς δὲ τὴν φίλην περιποιήσασθαι ἡσυχίαν. Καὶ δὴ γράφοντες διὰ τοῦ παρόντος ἐπιδηλοῦμεν ὅτι παραιτούμεθα ἀβιάστως καὶ οἰκειοθελῶς, εἰ καὶ μὴ τοῦ βαθμοῦ τῆς ἀρχιερωσύνης, ἀλλά γε τῆς πατριαρχείας αὐτῆς· καὶ πρῶτον μὲν ἐξαιτούμεθα ἐγκάρδιον τὴν συγγνώμην καὶ συγχώρησιν παρὰ πάντων ἡμῶν τῶν περιποθήτων ἡμῖν συναδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἐν οἷς ἴσως ποτὲ εἴτε ἐν γνώσει εἴτε ἐν ἀγνοίᾳ, εἴτε κοινῶς, εἴτε μερικῶς ἐφάνημεν παραπικράναντες καὶ λυπήσαντες τινὰ ἐξ αὐτῶν, εἶτα δὲ καὶ ἡμεῖς πᾶσιν αὐτοῖς ἐκ βαθέων καρδίας τὴν ὁμοίαν παρέχομεν συγγνώμην καὶ συγχώρησιν, εἴ τις αὐτῶν πρὸς ἡμᾶς ἀντιστρατευθεὶς ἐφάνη καὶ λυπήσας ἡμᾶς καθ' οἱονδήποτε τρόπον εἴτε ἄκων εἴτε καὶ ἑκών. Ἔργον δ' ἀπὸ τῆς ὥρας ταύτης τῶν ἀγαπητῶν καὶ περιποθήτων ἡμῶν τούτων συναδελφῶν, τῇ χάριτι τοῦ παναγίου καὶ πάσης σοφίας χορηγοῦ καὶ λατρευτοῦ θείου Πνεύματος συνδιασκεψαμένους ἑλέσθαι τὸν ἀξίως τῆς πνευματικῆς ταύτης ἀρχῆς προστησόμενον καὶ εἰς εὔδιον καὶ σωτήριον λιμένα τὸ πάγκοινον τῆς ἐκκλησίας σκάφος ἐνορμησόμενον καὶ προσαγκυρώσοντα, καὶ ἡμᾶς δὲ αὐτοὺς τῆς ἐκκλησιαστικῆς μὴ συναπαξιώσοντα προμηθείας. Γένοιτο, γένοιτο.

,αωιγ' μαρτίου δ'.

† Ὁ πρώην Κωνσταντινουπόλεως Ἱερεμίας βεβαιοῖ.

78) ΚΥΡΙΛΛΟΣ ΣΤ΄

Παραιτηθέντος Ἱερεμίου Δ΄ ἐκλήθη αὐθημερὸν ***(4 Μαρτίου 1813)*** ἐπὶ τοὺς οἴακας τοῦ θρόνου ὁ μ/της Ἀδριανουπόλεως ***Κύριλλος***, ὅστις κατόπιν «συνεχῶν καὶ ἐπανειλημμένων παμψηφεὶ προσκλήσεων» ἐνδοὺς εἰς τὴν φωνὴν τῆς ἐκκλησίας ἐξελέγη ἐπισήμως διὰ κανονικῶν ψήφων πατριάρχης ΚΠόλεως κατ' ***Ἀπρίλιον*** ἰ. ἔ. ἐνθρονισθεὶς πιθανῶς τῇ 5 ἰδ. μηνός. Ἡ πατριαρχεία αὐτοῦ διήρκεσε μέχρι ***13 Δ/βρίου 1818***, ὅτε «ἀπηλάθη τοῦ θρόνου ἐκπεσὼν ὑψηλῷ βασιλικῷ προσκυνητῷ ἐγγράφῳ κελεύσματι... διαλαμβάνοντι τὰς αἰτίας τῆς ἐξώσεως». Αὐθημερὸν ἐπέδωκεν ἔγγραφον παραίτησιν «ὡς ἀπηυδηκὼς καὶ νοσηρῶς πως διατεθειμένος ἔκ τε τῶν πολλῶν μόχθων καὶ ἄλλων δυσχερειῶν», μεταβὰς δὲ εἰς Ἀδριανούπολιν, γενέτειραν αὐτοῦ, ἐφησύχαζεν ἐκεῖ. Φαίνεται δὲ ὅτι ἡ πόλις αὕτη ὡρίσθη αὐτῷ τόπος ἐξορίας. Τῇ 18 Ἀπριλίου 1821, ἡμέρᾳ δευτέρᾳ, ὑπέστη τὸν γνωστὸν οἰκτρὸν θάνατον ἐν τῷ ἐκεῖ μητροπολιτικῷ μεγάρῳ, τὰ δὲ ὀστᾶ αὐτοῦ μετενεχθέντα μετὰ δεκαετίαν εἰς Ἀδριανούπολιν ἐκ τοῦ χωρίου Κούλελι-Βουργάζ, ἔνθα εἶχε ταφῇ τὸ σκῆνος, ἐτέθησαν ἐν λάρνακι ἐντὸς τοῦ μητροπολιτικοῦ ναοῦ [163]).

***

Ὑπόμνημα ἐκλογῆς Κυρίλλου ΣΤ΄ τοῦ ἀπὸ Ἀδριανουπόλεως [164]).

Καὶ φυτὸν ἀεὶ ῥίζης πέφυκε χρῆζον . . . μηδὲν ἡμᾶς πάσχειν κακόν. Τοῦ γοῦν ἁγιωτάτου τούτου πατριαρχικοῦ ἀποστολικοῦ καὶ οἰκουμενικοῦ θρόνου τῆς Κωνσταντι-

---

163) — ὅρα σημ. 153. — *Κούμα*, ΙΒ΄ 512 ἑξ. — ***Θρακικά***, παράρτημα Γ΄ τόμου. Ἀθῆναι. 1931. σ. 111 ἑξ. 243 ἑξ. — ***Φ. Βαφείδου*** ἐκκλ. ἱστ. Γ΄ β΄ 16. 222. — ***Σ. Βουτυρᾶ*** Λεξικὸν ἱστ. καὶ γεωγρ. ΚΠολις. 1881. τόμ. Γ΄ 883.

— Πρὸς τούτοις ὅρα καί: *Μαθᾶ* 276.—Βυζ. Β΄ 545.—***Γεδεὼν*** 683.—***τοῦ αὐτοῦ*** ***καν. διατ.*** Β΄ 145. 149. — ***Δελτίον*** ἱστ. καὶ ἐθν. ἑταιρ. κλπ. Δ΄ 269. — ***Ἑλληνικὰ*** περιοδ. ἐν Ἀθήναις Γ΄ σ. 60. — Vailhé 1313. 1435. — ***Ἐκκλ. Ἀλ.*** ΙΣΤ΄ 366. ΙΘ΄ 200. 523. Μ΄ (1920) σ. 195. 213. — Ἡ ἱ. μονὴ Εἰκοσιφοινίσσης ὑπὸ ***Α. Δ. Μ.*** ΚΠολις. 1896. σ. 34. 45. 51. — ***Κ. Παπαρρηγ.*** ἱστ. τοῦ ἑλλ. ἔθν. ἔκδ. δ΄ τόμ. Ε΄ σ. 759. — Ἐκκλ. ἱστ. ***Διομ. Κυριακοῦ*** Γ΄ 51. 98. — ***Εὐγενίου ἱερέως*** ἡ Ζωοδόχος Πηγή. Ἀθῆναι. 1886 σ. 292. 294. 303. — Langlois le Mont Athos σ. 46. 53. — ***Α. Κεραμέως*** ἱερ. βιβλ. Γ΄ 184. Δ΄ 287. — ***Δελικάνη*** Β΄ 235. 237. 515. 516. 607. 699. Γ΄ 506. 516. 715 ἑξ.—***Κ. Σαθα*** Νεοελλ. φιλολογία. Ἀθῆναι 1868. σ. 678. — ***Θρακικὰ*** τόμ. Α΄ (1928) σ. 247. 304. 493. τομ. Β΄ (1929) σ. 83. ***παράρτημα*** Γ΄ τόμ. σ. 27 ἑξ. 65. 194. 230.— ***Πανδώρα*** τόμ. ΙΔ΄ (1863) σ. 202.— A. Didot notes d'un voyage au Levant σ. 40. — ***Λόγιος Ἑρμῆς*** Βιέννη 1815. — ***Η. Ταντολίδου*** βίος Στεφ. Καραθεοδωρῆ σ. 31 ἑξ. — ***Σ. Μαυρογένους*** βίος Κ. Καραθεοδωρῆ. Παρίσιοι. 1885 σ. 5. — ***Μ. Ε. Ἐγκ.*** ΙΕ΄ 487.—***Ὀρθοδ.*** Γ΄ 32.—***Θεολογία*** Δ΄ 182.

164) ***Κώδ.*** Π. Ἀρχ. Θ΄ 311. — Τὸ προοίμιον τοῦ «ὑπομνήματος» εἶνε τὸ αὐτὸ πρὸς τὸ τοῦ Ἀρχ/κοῦ Γράμματος ἐπὶ τῆς γ΄ ἐπανόδου ***Γρηγορίου Ε΄*** (ὅρα σημ. 153).

νουπόλεως ἀναγκαίως ἐπιζητοῦντος ἤδη τὸν οἰκεῖον προστάτην, ἅτε τοῦ ἐν αὐτῷ προκαθημένου κυρίου Ἱ ε ρ ε μ ί ο υ ἐκστάντος ἀπ' αὐτοῦ δι' ἐνυπογράφου καὶ ἐσσφραγισμένου τῆς οἰκειοθελοῦς αὐτοῦ παραιτήσεως γράμματος, ὃ δὴ κατεστρωμένον ἀντικρὺ φαίνεται, καὶ τὰς αἰτίας δεικνῦον, καὶ δὴ καὶ ἀδείας συμφώνου τοῖς ἐπικεχορηγημένοις ἡμῖν προνομίοις δοθείσης παρὰ τῆς κραταιοτάτης βασιλείας (ἧς τὸ κλέος ἀπρόσμαχον καὶ εἰς αἰῶνας θριαμβεῦον) ἐπὶ τῷ γενέσθαι τὴν τοῦ διαδόχου ἐκλογὴν ἀξιοπρεπῆ καὶ κατάλληλον πρὸς περίθαλψιν τῶν ὑποτελῶν ὁμογενῶν καὶ εὐαρέσκειαν τῷ βασιλείῳ κράτει, ἡμεῖς ἡ ἐνδημοῦσα ἐν τῇ κλεινῇ ταύτῃ τῶν πόλεων ἱερὰ ἐν Χῷ τῶν ἀρχιερέων ὁμήγυρις, κοινῇ γνώμῃ καὶ ὁμοφώνῳ συναινέσει τοῦ τε ἐνδοξοτάτου μεγάλου διερμηνευτοῦ τῆς κραταιᾶς βασιλείας κυρίου κυρίου Ἰακώβου Ἀργυροπούλου, τοῦ πανευγενεστάτου ἄρχοντος μεγάλου λογοθέτου τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας κυρίου κυρίου Ἀλεξάνδρου Μάνου, τῆς πανεκλάμπρου καὶ πανευγενοῦς χορείας τοῦ τε εὐαγοῦς κλήρου, τῶν τιμιωτάτων ἐπιτρόπων τοῦ κοινοῦ καὶ τῶν ἀφ' ἑκάστου τῶν εὐλογημένων ρουφετίων προκριτωτέρων, συνελθόντες ἐν τῷ πανσέπτῳ πατριαρχικῷ ναῷ τοῦ ἁγίου ἐνδόξου μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ τροπαιοφόρου κτὶ τῇ ἐπικλήσει τῆς χάριτος τοῦ παναγίου καὶ ζωοποιοῦ καὶ τελεταρχικοῦ Πνεύματος συνδιασκεψάμενοι περὶ εὑρέσεως ἀξίου καὶ καταλλήλου, ὅστις περὶ τὴν πρωτιστεύουσαν ταύτην ἀποστολικὴν καὶ οἰκουμενικὴν προβιβασθεὶς καθέδραν καὶ τὴν κοινὴν ἀναλαβὼν πηδαλιουχίαν, δυνηθῇ λόγῳ καὶ φρονήσει καὶ ἐμπειρίᾳ καταστορέσαι πάντα σάλον καὶ κλύδωνα καὶ τὴν ἱερὰν ὁλκάδα τὴν δεινῶς χειμαζομένην καὶ συχνοῖς ὅσοις κατακλυζομένην τοῖς κύμασι διασῶσαι καὶ εἰς εὐδίους λιμένας εἰσαγαγεῖν, ἅπαντες ὁμοθυμαδὸν ἑνὶ φρονήματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ ἐξελεξάμεθα τὸν πανιερώτατον, ἐλλογιμώτατον καὶ θεοπρόβλητον μητροπολίτην Ἀδριανουπόλεως ὑπέρτιμον καὶ ἔξαρχον παντὸς Αἱμιμόντου, ἐν Χῷ περιπόθητον καὶ περισπούδαστον ἡμῶν συναδελφὸν κύριον κύριον Κ ύ ρ ι λ λ ο ν, ὡς τῶν λοιπῶν ἁπάντων προέχοντα καὶ πολλῷ τῷ μέτρῳ ὑπερτεροῦντα, συνέσει τε καὶ φρονήσει κεκοσμημένον, λόγῳ τε, παιδείᾳ καὶ μαθήσει ἀπηρτισμένον, ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἐν τοῖς κόλποις τῆς κοινῆς ἡμῶν μητρὸς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας ἐντεθραμμένον, τήν τε σύστασιν αὐτῆς διακαῶς ποθοῦντα, καὶ λόγῳ καὶ ἔργῳ ὠφελήσαντα ὅση δύναμις καὶ κοσμήσαντα τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὴν ἱερὰν τῶν ἀρχιερέων ὁμήγυριν, καὶ μόνον ἱκανὸν ἐν τοῖς παροῦσι καιροῖς, καθ' οὓς ἡ τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων κατάστασις, ὡς οἰκία καταπεσοῦσα διόλου καὶ μονονουχὶ ἐρημωθεῖσα τὴν ἐκ νέου ἀνέγερσιν ἐπιζητεῖ, καὶ δὴ κατὰ τὴν ἱερὰν ἐκκλησιαστικὴν διατύπωσιν τῶν κανονικῶν ψήφων τελεσθεισῶν α^{ον} μὲν ἐθέμεθα τὴν αὐτοῦ θεοπρόβλητον πανιερότητα, β^{ον} δὲ τὸν Γρηγόριον καὶ γ^{ον} τὸν Ἀθανάσιον, ὧν καὶ τὰ ὀνόματα κατεστρώθη ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας, εἰς ἔνδειξιν διηνεκῆ καὶ παράστασιν μόνιμον.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ ,αωιγ', κατὰ μῆνα Ἀπρίλιον, ἐπινεμήσεως α'.

† Ὁ Ἡρακλείας ***Μελέτιος*** — † ὁ Κυζίκου ***Κωνστάντιος*** ἔχων καὶ τὴν γνώμην τοῦ πανιερ. συναδελφοῦ ἁγίου Καισαρείας κυρίου ***Φιλοθέου*** — † ὁ Νικομηδείας ***Ἀθανάσιος***† — † ὁ Χαλκηδόνος ***Γεράσιμος*** — † ὁ Δέρκων ***Γρηγόριος*** —

† ὁ Νεοκαισαρείας ***Μελέτιος*** — † ὁ Φιλαδελφείας ***Δωρόθεος*** — † ὁ Βιδύνης ***Διονύσιος*** — † ὁ Γάνου καὶ Χώρας ***Γεράσιμος*** — † ὁ Σωζουπόλεως ***Παΐσιος*** — † ὁ Ἀγαθουπόλεως ***Διονύσιος*** — † ὁ Πόσνας ***Καλλίνικος***.

***

Παραίτησις Κυρίλλου ΣΤ' 165).

Ἡ σκοπιμωτάτη πρόθεσις, ἣν παρὰ πάντα τὸν βίον ἡμῶν ἐνεστησάμεθα ἐκ πρώτης ἡμῖν, ὃ λέγεται, τοῦ ζῆν γραμμῆς τοιάδε τις ἦν, μὴ πρὸς ἴδιον τέλος ἢ σκοπὸν ἐφορῶσι, τῷ κοινῷ μόνον δουλεύειν καὶ εὐάρεστα καὶ κεχαρισμένα τῷ φιλτάτῳ ἡμῶν γένει ἀεὶ ἐργάζεσθαι· καὶ τοιαύτας εὐδοκίμους καὶ εὐαρέστους ἐκδουλεύσεις, παρ' οἷς ἐτύχομεν ὑπηρετοῦντες σεβασμίοις γέρουσιν, ἔχομεν πλείστας ὅσας ὑποδεικνῦναι ἐπὶ μακροῖς ἔτεσι, περίπου τὰ εἴκοσι καὶ τέσσαρα ὑπ' ὄψεσι καὶ μαρτυρίαις παρατεινομέναις πολλῶν, καθ' ἃ οὔτε φίλαρχοί τινες ἢ φιλόπλουτοι ὤφθημεν ἢ ἐσπουδαρχήσαμεν, καθὼς οἱ πολλοὶ ἐκβιαζόμενοι τὴν ἐκκλησίαν εἰς τὸ ἐπιλαβέσθαι ἐπαρχίας τινός, ἀλλ' ἀφοσιοῦντες τὸ πᾶν εἰς τὴν ἄνω πρόνοιαν ἐμένομεν ἐνεξεταζόμενοι εἰς διαφόρους ἐκκλησιαστικοὺς βαθμούς, καὶ τὸ ἐφ' ἡμῖν τὰ δυνατὰ εὐδοκίμως καθυπουργοῦντες ἕως οὗ κοινῇ ψήφῳ ἐκκλησιαστικῇ ἀποκατέστημεν εἰς τὴν τοῦ Ἰκονίου κυριαρχικὴν ἐπιστασίαν, ὅπου καὶ εἰς ἑπταετίαν πλείστους διηθληκότες μόχθους ἠγωνίσθημεν κατὰ χρέος, ἅμα μὲν εὐγνωμονοῦντες τῇ εὐεργέτιδι ἡμῶν ἐκκλησίᾳ, ἅμα δὲ καὶ κατ' εὐαρέστησιν κοινὴν διεξάγοντες τὸν ἐκεῖ εὐσεβόφρονα λαόν, ὡς ἄχρι τοῦδε παρὰ πάντων μυρίοις εὐχαρίστοις στόμασι διαρρήδην ἀνακηρύττεται· μεθ' ὃ τῆς πατρίδος ἡμῶν Ἀδριανουπόλεως ἀρχιερατικῆς ἀμοιρούσης προστασίας, πανδήμῳ ψήφῳ τοῦ λαοῦ καὶ συναινέσει τῆς ἐκκλησίας καὶ τῶν προὐχόντων τοῦ γένους δι' ὑψηλοῦ θεσπίσματος ἀνάρπαστοι γεγονότες ἐκεῖθεν, μετετέθημεν εἰς τὴν πνευματικὴν ἐκείνης διοίκησιν· εἶτα μετὰ διετὲς διάστημα, τοῦ παναγιωτάτου καὶ σεβασμιωτάτου προκατόχου ἡμῶν κυρίου Ἱερεμίου ἐπ' εὐλόγοις παραιτησαμένου λόγοις, καὶ διὰ τὸ μακρὸν αὐτοῦ καὶ λιπαρὸν γῆρας μὴ ἐξικανοῦντος εἰς ὄχλον πραγμάτων τοσούτων ἐχόντων συνέχειαν καὶ σφοδρὰν χαλεπότητα, ἅπαν τὸ γένος ἀπέβλεψεν εἰς ἡμᾶς μετακαλεσάμενον διὰ συνεχῶν καὶ ἐπανειλημμένων παμψηφεὶ προσκλήσεων, δι' ὃ καὶ παρέσχομεν ἑαυτοὺς πειθηνίους κατὰ τὴν ἀνέκαθεν ἡμῶν πρόθεσιν εἰς τὴν ὁμόψηφον τοῦ γένους φωνήν, ἐπειλημμένοι ἀνακτορικῇ ἐπινεύσει τῶν οἰάκων τῆς τηλικαύτης ἀρχῆς, ἣν καὶ εἰς ἑξαετίαν περίπου ὅσον ἔνεστι φιλοτίμως διεξαγαγόντες ἠγωνίσθημεν, μηδένα τῶν ἀγαπητῶν ἀδελφῶν βλάψαντες ἢ ἀδικήσαντες ἢ γοῦν ἐκ προθέσεως λυπήσαντες, ἀλλ' ἐν πολλοῖς δυσχερέσι τοῦ κοινοῦ τὰ δυνατὰ συμπραξάμενοι, καί πως ὠφελήσαντες οὐ μικρόν· ἤδη ἄλλως δόξαν τῇ ὑπερτάτῃ βουλῇ, ὡς ἀπηυδηκότες καὶ ἡμεῖς καὶ νοσηρῶς πως διατεθειμένοι ἔκ τε τῶν πολλῶν μόχθων καὶ ἄλλων δυσχερειῶν, ἑκόντες ὑποχωροῦμεν παραιτούμενοι, ἢ καὶ μὴ τὴν ἀρχιερωσύνην ἡμῶν, ἀλλά γε τὸν πατριαρχικὸν ἀποστολικὸν οἰκουμενικὸν τοῦτον θρόνον· ὡς γὰρ εὔηθες ᾠήθημεν τὴν ἀρχὴν ἀποθέσθαι τὴν πανδήμῳ ψήφῳ προσενεχθεῖσαν ἡμῖν ταύτην ἐπιστασίαν

165) ***Κώδ.*** Π. Ἀρχ. Θ' 396. — ***Ἐκκλ. Ἀλ.*** Β' 315. — **Byz. Zeit** XV. σ. 448.

ὡς ἐπωφελῆ δῆθεν καὶ ἀναγκαίαν, οὕτω προπετὲς κρίνομεν καὶ σφαλερὸν κατέχειν τοῦ λοιποῦ καὶ διώκειν αὐτήν, αἱρούμενοι τὸ ἀπὸ τοῦδε ἀπραγμόνως βιοῦντες ἐπαπολαύειν τῆς ἐφ' ἡσυχίας σχολῆς μᾶλλον ἢ ἐν τηλικούτῳ ἀξιώματι διαρκοῦντες, ὀδύνης ἄρτον ἐσθίειν, καὶ ψυχὴν καὶ σῶμα σινομένους περιφανῶς κατατρύχεσθαι. Εὐχόμεθα οὖν τοῖς ἐν Κυρίῳ ἀγαπητοῖς ἡμῶν ἀδελφοῖς καὶ πᾶσι καὶ πάσαις τοῖς ἐν Χριστῷ περιποθήτοις ἡμῶν τέκνοις εὐζωΐαν διηνεκῆ, ὑγείαν ἀκροτάτην καὶ εἰρηναίαν διαγωγὴν καὶ ἄφεσιν τῶν πεπλημμελημένων εἴ τι καθ' ἡμῶν ἐλάλησαν ἢ μεμελετήκασιν ἀντεξαιτούμενοι καὶ ἡμεῖς τὰ αὐτὰ παρὰ πάντων, εἴ τινα ὤφθημεν ἐν γνώσει ἢ ἐν ἀγνοίᾳ μέχρι καὶ λόγου λελυπηκότες τὴν τηλικαύτην κεχειρισμένοι ἀρχήν, καὶ τῇ ἱερᾷ δὲ ἐκλογάδι τῆς ἐκκλησίας εὐχόμεθα ὅπως ἐκ Θεοῦ φωτισθέντες ἕλωσι τὸν ἄξιον προστάτην τοῦ παγκοίνου τουτουῒ σκάφους πρὸς ἀρίστην διεξαγωγὴν τῶν τῆς ἐκκλησίας πραγμάτων, τοῦτο μόνον θερμῶς ποτνιώμενοι μηκέτι τοῦ λοιποῦ Ἀριστείδου μεμνήσασθαι, ὅπερ αὐτὸς οὗτος πάλαι ποτὲ τῷ Ἀθηναίων δήμῳ ἐπιπεφώνηκε. Σώζεσθε, ἀγαπητοὶ ἀδελφοὶ καὶ τέκνα ἐν Χριστῷ περιπόθητα.

,αωιη', δεκεμβρίου ιγ'.

† ***Ὁ πρώην Κωνσταντινουπόλεως Κύριλλος βεβαιοῖ.***

79) ΕΥΓΕΝΙΟΣ Β'

Χηρεύσαντος τοῦ θρόνου ΚΠόλεως τῇ 10 Ἀπριλίου 1821, κατὰ τὰ ἀλλαχοῦ σημειωθέντα, «ἀποκατεστάθη τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ τῆς Λαμπροφόρου Ἀναστάσεως διὰ κοινῆς ἐκλογῆς... ὁ ἀπὸ Πισσιδείας παναγιώτατος κύριος **Εὐγένιος**», ὅστις προσβληθεὶς «ὑπὸ σωματικῆς χρονικῆς ἀσθενείας», κατά τινας ὑπὸ δυσεντερείας, ἀπέθανε τῇ 27 Ἰουλίου 1822 κηδευθεὶς ἐν πομπῇ. Ποῦ ἐτάφη ἄγνωστον 166).

*
* *

Ὑπόμνημα ἐκλογῆς Εὐγενίου Β' τοῦ ἀπὸ Πισιδίας 167).

Καὶ φυτὸν ἀεὶ ῥίζης πέφυκε χρῇζον...... μᾶλλον μηδὲν ἡμᾶς πάσχειν κακόν. Σήμερον γοῦν τῇ ι' τοῦ τρέχοντος μηνὸς διὰ βασιλικοῦ μουμπασήρη τῆς Ὑψηλῆς Πόρτας ὁ πατριαρχεύων κὺρ Γρηγόριος αἴφνης ἀπὸ τῶν πατριαρχείων ἀνάρπαστος γενόμενος, μετεκομίσθη εἰς χωρίον Καδίκιοϊ τῆς ἁγιωτάτης μητροπό-

---

166) ***Κώδ.*** Π. Ἀρχ. ΙΓ' 193. — ***Μ. Γεδεὼν*** πατρ. ἱστορίας μνημεῖα. Ἀθῆναι. 1922 σ. 5. — ***τοῦ αὐτοῦ*** Π. Πίν. σ. 686. — ***Κούμα*** σ. . — ***Βυζαντ.*** Β' 545.— ***Μαθᾶ*** 287. — ***Ι. Φιλήμονος*** δοκίμιον ἱστ. ἑλλ. κλπ. Δ' 448. — Vailhé 1313. 1435. — ***Ἐκκλ. Ἀλ.*** ΙΘ' 256. — ***Φ. Βαφείδου*** ἐκκλ. ἱστ. Γ' β' 16. 222. — ***Ὀρθοδ.*** Γ' 31. — ***Θεολογ,*** Δ' 182. — ***Μ. Ε. Ἐγκ.*** ΙΑ 706.

167) ***Κώδ.*** Π. Ἀρχ. Θ' 434. — ***Ἐκκλ. Ἀλ.*** Μ. (1920) σ. 204. — Τὸ προοίμιον τοῦ «ὑπομνήματος» τὸ αὐτὸ πρὸς τὸ τοῦ «ὑπομνήματος» τῆς ἐκλογῆς Κυρίλλου ΣΤ'·

λεως Χαλκηδόνος, ἀμέσως δὲ συνόδου ὑπερτελεστάτης συγκροτηθείσης πάντων ἡμῶν, συμπαρόντος καὶ τοῦ ἐνδοξοτάτου καὶ περιφανεστάτου μεγάλου διερμηνευτοῦ τῆς κραταιᾶς βασιλείας κυρίου κυρίου Σταυράκη Ἀριστάρχη μετὰ τῶν προκριτωτέρων τῆς πανευγενοῦς χορείας, τοῦ πανευγενεστάτου ἄρχοντος μεγάλου λογοθέτου κυρίου Στεφάνου Μαυρογένους καὶ παντὸς τοῦ εὐαγοῦς κλήρου, ἔτι δὲ καὶ τῶν τιμιωτάτων ἐπιτρόπων τοῦ κοινοῦ καὶ πάντων τῶν ἄλλων τῶν εὐλογημένων ῥουφετίων τοῦ εὐσεβοῦς πληρώματος τῆς βασιλευούσης ταύτης τῶν πόλεων, ἐπ' ἀκροάσει πάντων ἀνεγνώσθη ὑψηλὸν προσκυνητὸν ἔγγραφον περιέχον τὰς αἰτίας τῆς ἐξώσεως τοῦ προρρηθέντος παναγιωτάτου πρώην Κωνσταντινουπόλεως κυρίου Γρηγορίου καὶ ἐπὶ τέλους πρὸς ἡμᾶς προσκυνητὰς ἐπιταγάς· δέον γὰρ τὸν ἀφ' ἡμῶν πατριάρχην προσέχοντα τὸν νοῦν τῇ ὑψηλῇ βουλήσει τῆς κραταιᾶς βασιλείας, ἐπιτελεῖν τά τε ἀναγκαῖα πρὸς περίθαλψιν τοῦ βασιλικοῦ ῥαγιᾶ καὶ τὰ καθήκοντα ἑαυτῷ πρὸς ὑποταγὴν καὶ πιστὴν δούλευσιν, τὸν δὲ μὴ μόνον μηδὲν τούτων ἐπιτελέσαι, ἀλλὰ καὶ ἐπιχειρῆσαι πράξεσί τε καὶ τολμήμασι, δι' ἅπερ ἀποβαλεῖν καὶ τὸ πιστὸν καὶ ἐξωσθῆναι τῆς πατριαρχείας δεβλέτζε, ὅ ἐστι κατὰ τάξιν καὶ ἐξουσίαν τοῦ ὑψηλοῦ δεβλετίου. Ταῦτα μὲν οὖν περιεῖχε τὸ προσκυνητὸν ἔγγραφον περὶ τῆς ἐκείνου παναγιότητος, ἐπὶ τέλους δὲ κατ' ἔλεον βασιλικὸν ἐπέταττε σύμπασιν ἑλέσθαι εἰς πατριάρχην κατὰ τὴν ἐκκλησιαστικὴν τοῦ γένους ἡμῶν τάξιν καὶ συνήθειαν δόκιμον, πιστὸν καὶ ἱκανὸν πρὸς περίθαλψιν τοῦ βασιλικοῦ ῥαγιᾶ, συνετὸν δὲ καὶ ἄξιον ὑπουργῆσαι τὰ ἀρέσκοντα τῇ ὑψηλῇ βουλῇ. Καὶ δὴ σκέψεως γινομένης ἐπὶ πολύ, παρουσιάζοντος καὶ τοῦ ἐνδοξομεγαλοπρεπεστάτου Κεσεδὰρ ἐφένδιμιζ πρὸς εὕρεσιν καὶ ἐκλογὴν ἀξίου καὶ ἁρμοδίου προσώπου, τοῦ ἀξίως διακυβερνήσοντος τὸ πάγκοινον τουτουῒ σκάφος κατὰ τὴν προσκυνητὴν ἐπιταγὴν καὶ κατὰ τοὺς θείους καὶ ἱεροὺς νόμους, μηδεμίαν ἐκκλησιαστικὴν παροικίαν ἐπὶ πολὺ μένειν χηρεύουσαν διακελευομένους, προεκρίθη καὶ προεξελέγη τῶν ἄλλων μιᾷ ψυχῇ καὶ καρδίᾳ, καὶ ἑνὶ φρονήματι πάντων ὁμοῦ τῶν τοῦ γένους μελῶν ὁ πανιερώτατος καὶ θεοπρόβλητος μητροπολίτης Πισιδείας, ὑπέρτιμος καὶ ἔξαρχος Σίδης, Μυρέων καὶ Ἀτταλείας, ἐν Χριστῷ περισπούδαστος καὶ περιπόθητος ἡμῶν συναδελφὸς κύριος κὺρ Εὐγένιος ὡς τῶν ἄλλων προέχων συνέσει τε καὶ φρονήσει κεκοσμημένος, καὶ λόγῳ ἀπηρτισμένος ἐκ νεαρᾶς ἡλικίας ἐν τοῖς κόλποις τῆς κοινῆς ἡμῶν μητρὸς ἁγίας τοῦ Χριστοῦ ἐκκλησίας ἐντεθραμμένος, καὶ τὴν σύστασιν αὐτῆς διακαῶς ποθῶν. Καὶ δὴ κατὰ τὴν ἱερὰν ἐκκλησιαστικὴν διατύπωσιν, τῶν κανονικῶν ψήφων τελεσθεισῶν πρῶτον μὲν ἐθέμεθα τὴν αὐτοῦ θεοπρόβλητον πανιερότητα, δεύτερον δὲ τὸν Χρύσανθον, καὶ τρίτον τὸν Μελέτιον, ὧν καὶ τὰ ὀνόματα κατεστρώθη ἐν τῷδε τῷ ἱερῷ κώδικι τῆς τοῦ Χριστοῦ μεγάλης ἐκκλησίας εἰς ἔνδειξιν διηνεκῆ καὶ παράστασιν μόνιμον.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ ͵αωκα', κατὰ μῆνα Ἀπρίλιον, ἐπινεμ. θ'.

† ὁ Καισαρείας ***Ἰωαννίκιος*** — † ὁ Νικαίας ***Μακάριος*** — † Χαλκηδόνος ***Γρηγόριος*** — † ὁ Μηθύμνης — † ὁ Βιζύης ***Ἱερεμίας*** — † ὁ Λήμνου ***Μακάριος.***

*
* *

Ὁρισμὸς πρὸς ἐκλογὴν πατριάρχου εἰς διαδοχὴν τοῦ θανόντος Εὐγενίου Β΄ 167).

Πρὸς τοὺς μικροὺς καὶ μεγάλους τοῦ ρωμαϊκοῦ ἔθνους.

Ἐπειδὴ θανόντος νῦν τοῦ πατριάρχου ὑμῶν εἶνε ἀνάγκη νὰ διορισθῇ εἰς τὴν θέσιν αὐτοῦ πατριάρχης ὅστις νὰ δύναται μετὰ ἔρευναν καὶ ἐξέλεγξιν πάντοτε τῆς καλῆς καὶ κακῆς καταστάσεως τοῦ ἔθνους του νὰ παρέχῃ συμβουλὰς εἰς τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην καὶ νὰ γνωστοποιῇ εἰς τὸ ὑψηλὸν δεβλέτι τοὺς ἀρνουμένους νὰ δεχθῶσι ταύτας καὶ ἐπιμένοντας εἰς τοῦτο καὶ ὅστις νὰ ἐπιδείξῃ πίστιν εἰς τὸ ὑψηλὸν σουλτανάτον χωρὶς νὰ ρίπτῃ καὶ νῦν καὶ εἰς τὸ μέλλον τὸ ἔθνος του εἰς κινδύνους μεγάλους, διὰ ταῦτα δέον νὰ ἐκλέξητε πατριάρχην οἱονδήτινα ἐξ ὑμῶν, ὅστις θὰ δύναται πάντοτε νὰ ἐπιβάλῃ εἰς τὸ ἔθνος του τὴν ἐκτέλεσιν τῶν θρησκευτικῶν καθηκόντων, νὰ ὑπηρετῇ τὸ ὑψηλὸν δεβλέτι καὶ νῦν καὶ ἐν τῷ μέλλοντι μετὰ πίστεως καὶ εὐθύτητος ἀπέχων ἀπὸ πάσης ἀτιμίας καὶ προδοσίας ρίπτων καὶ ἐξεγείρων δι' ὑποκινήσεως τὸ ἔθνος του εἰς μεγάλους κινδύνους καὶ νὰ σωφρονίζῃ τοὺς ἐν τῷ ἔθνει του κακοβούλους σπεύδων ἄνευ ἀναβολῆς ὅπως γνωστοποιῇ εἰς τὸ ὑψηλὸν δεβλέτι πάντας τοὺς μὴ δεχομένους νὰ σωφρονισθῶσι· μετὰ τὴν ἐκλογὴν ἑνὸς τοιούτου πατριάρχου δηλώσατε ἀπὸ κοινοῦ τὸ γεγονὸς ἵνα διορισθῇ οὗτος ἀπὸ μέρους τοῦ ὑψηλοῦ δεβλετίου πατριάρχης.

21 Ζιλχιδζὲ 1237.

(ἀκολουθεῖ).

167) Ὁ «ὁρισμὸς» οὗτος εὕρηται τουρκιστὶ ἀντιγεγραμμένος ἐν σελ. 20 τοῦ ΙΔ' κώδικος τοῦ Πατρ. Ἀρχειοφυλακείου. — Ἡ μουσουλμανικὴ χρονολογία τοῦ «ὁρισμοῦ» μετατρεπομένη εἰς ἰουλιανὴν τοιαύτην ἀντιστοιχεῖ πρὸς τὴν 27 Ἰουλίου 1822.

Η ΕΝ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΩι ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Πατριαρχικὴ καὶ Συνοδικὴ Πρᾶξις

περὶ τῆς νήσου Καλύμνου.

† *Βενιαμὶν ἐλέῳ Θεοῦ Ἀρχιεπίσκοπος Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης, καὶ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης.*

Ἀρ. Πρωτ. 1200·

Τῆς κρείττονος πάντοτε καὶ ἀσφαλεστέρας τοῦ χριστεπωνύμου πληρώματος προστασίας, οἰκοδομῆς τε καὶ σωτηρίας ἐν τῇ ἐκκλησιαστικῇ διακυβερνήσει στοχαζομένη ἡ Μετριότης ἡμῶν μετὰ τῶν περὶ ἡμᾶς ἱερωτάτων μητροπολιτῶν καὶ ὑπερτίμων, τῶν ἐν ἁγίῳ Πνεύματι ἀγαπητῶν ἡμῖν ἀδελφῶν καὶ συλλειτουργῶν, ἀξιοχρέως καὶ νῦν, ἐπὶ τῇ ἐξετάσει τῶν ἐν τῇ νήσῳ Καλύμνῳ ἀπὸ χρόνου ἱκανοῦ ἀναφυέντων ἐν τοῖς αὐτόθι ἐκκλησιαστικοῖς πράγμασι καὶ διασκέψει ἐπ' αὐτῶν, ἔγνωμεν, πρὸς τὰς ἐνεστώσας ἀνάγκας καὶ περιστάσεις τὰ αὐτόθι ρυθμίζοντες καὶ διατάττοντες, τὴν εἰρημένην νῆσον Κάλυμνον, ἀποτελοῦσαν ἄχρι τοῦδε τμῆμα τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Λέρου καὶ Καλύμνου, ἀποσπάσαι τῆς ἐπαρχίας ταύτης καὶ προσαρτῆσαι τῇ ἱερᾷ μητροπόλει Κώου καὶ ὀνομάσαι ταύτην μὲν «Ἱερὰν Μητρόπολιν Κώου καὶ Καλύμνου», ἐκείνην δὲ «Ἱερὰν Μητρόπολιν Λέρου καὶ Ἀστυπαλαίας».

Ἐφ' ᾧ εἰς δήλωσιν καὶ βεβαίωσιν καὶ μόνιμον παράστασιν τῶν οὕτω ἐκκλησιαστικῶς κριθέντων καὶ ὁρισθέντων ἐγένετο καὶ ἡ παροῦσα Πατριαρχικὴ ἡμῶν καὶ Συνοδικὴ Πρᾶξις, καταστρωθεῖσα καὶ ὑπογραφεῖσα ἐν τῷδε τῷ κώδικι τῆς καθ' ἡμᾶς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας, ἐν ἴσῳ δὲ καὶ ἀπαραλλάκτῳ ἀποσταλεῖσα τῷ τε ἱερωτάτῳ μητροπολίτῃ Λέρου καὶ Ἀστυπαλαίας κ. Ἀποστόλῳ καὶ τῷ γενικῷ ἐπιτρόπῳ τῆς ἱερᾶς μητροπόλεως Κώου καὶ Καλύμνου ὁσιολογιωτάτῳ ἀρχιμανδρίτῃ κ. Φιλήμονι, πρὸς κατάθεσιν ἐν τοῖς ἀρχείοις τῶν οἰκείων ἱερῶν μητροπόλεων.

Ἐν ἔτει σωτηρίῳ ,αϠλζ', κατὰ μῆνα μάϊον (α'), ἐπινεμήσεως ε'.

† ***Ὁ Πατριάρχης Κωνσταντινουπόλεως Βενιαμὶν ἀποφαίνεται.***

† ὁ Χαλκηδόνος ***Μάξιμος***
† ὁ Προύσης ***Πολύκαρπος***
† ὁ Σάρδεων καὶ Πισιδίας ***Γερμανός***
† ὁ Θεοδωρουπόλεως ***Λεόντιος***
† ὁ Χριστουπόλεως ***Μελέτιος***
† ὁ Αἴνου ***Γερμανός***
† ὁ Δέρκων ***Ἰωακεὶμ***
† ὁ Πριγκηπονήσων ***Θωμᾶς***
† ὁ Ἡλιουπόλεως καὶ Θείρων ***Γεννάδιος***
† ὁ Εἰρηνουπόλεως ***Κωνσταντῖνος***
† ὁ Λαοδικείας ***Δωρόθεος***

Η ΕΝ ΑΛΒΑΝΙΑι ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ἀπαντητικῶς εἰς τὴν ἀπὸ ιθ' Ἀπριλίου ἐ. ἔ., ἀρ. πρωτ. 636, σεπτὴν Πατριαρχικὴν πρὸς τοὺς Προέδρους τῶν Ἁγιωτάτων Αὐτοκεφάλων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἐπιστολήν, περὶ τῆς γενομένης ὑπὸ τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας ἀνακηρύξεως τοῦ αὐτοκεφάλου τῆς ἐν Ἀλβανίᾳ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἐλήφθησαν τὰ κατωτέρω καταχωριζόμενα Γράμματα τῶν Μακαριωτάτων Πατριαρχῶν Ἀλεξανδρείας κ. Νικολάου καὶ Ἀντιοχείας κ. Ἀλεξάνδρου, τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χρυσοστόμου καὶ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Πάφου κ. Λεοντίου, Τοποτηρητοῦ τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Θρόνου τῆς Κύπρου.

***

Ἀρθ. 1074.

ΒΕΝΙΑΜΙΝ

τῷ Παναγιωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης, καὶ Οἰκουμενικῷ Πατριάρχῃ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ

Πάπας καὶ Πατριάρχης Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Ἀφρικῆς ἀσπασμὸν ἅγιον ἐν Χριστῷ Σωτῆρι.

Χαρᾶς εὐαγγέλια ἐκομίσαντο ἡμῖν τὰ ὑπ' ἀριθ. 636 καὶ ἀπὸ 19ης Ἀπριλίου ἐ. ἔ. γράμματα τῆς περισπουδάστου Ὑμετέρας Παναγιότητος, τὴν κανονικὴν διευθέτησιν τοῦ ἀπὸ πολλοῦ Αὐτὴν καὶ τὴν καθ' ὅλου Ἐκκλησίαν τοῦ Χριστοῦ ἀπασχολοῦντος ἐκκλησιαστικοῦ ζητήματος τῆς ἀνωμάλου καταστάσεως τῆς ἐν Ἀλβανίᾳ Ἐκκλησίας, ἐφ' ᾧ καὶ συγχαίρομεν Αὐτῇ ἐπὶ τῇ συνετῇ λύσει.

Μετὰ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἁγίας Συνόδου, ἐν ἐκτάκτῳ Συνεδρίᾳ κατ' αὐτὰς ἐργαζομένης, ἐδοξάσαμεν τὸν Ἀρχιποίμενα τῆς Ἐκκλησίας Χριστόν, τὸν κατὰ πάντα πανσόφως καὶ πρὸς τὸ συμφέρον Αὐτῆς οἰκονομοῦντα καὶ μετὰ τοῦ ἀγαπητοῦ ἐν Χριστῷ ἀδελφοῦ Ἀρχιεπισκόπου Τυράννων καὶ πάσης Ἀλβανίας κ. Χριστοφόρου κοινωνίας γράμματα ἐπὶ ταῖς προλαβούσαις μεγάλαις ἑορταῖς τῆς Ἀναστάσεως τοῦ Κυρίου προφρόνως ἀντηλλάξαμεν, εὐχηθέντες τὰ τῇ περιστάσει εἰκότα.

Δεόμενοι τοῦ Ἀναστάντος Σωτῆρος καὶ τῷ κόσμῳ ζωὴν χαρισαμένου, ὅπως περιέπῃ καὶ ἐνισχύῃ τὴν Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν καὶ τὸν

σεπτὸν Αὐτῆς Προκαθήμενον εἰς σοφὴν καὶ συμφέρουσαν πάντοτε κατεύθυνσιν τῆς ὁλκάδος Αὐτοῦ, διατελοῦμεν

Ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τῇ 3ῃ Ἰουνίου 1937

Τῆς Ὑμετέρας γερασμίας Παναγιότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χῷ ἀδελφὸς
† ***Ὁ Ἀλεξανδρείας Νικόλαος.***

Ἀριθ. 282.

Παναγιώτατε καὶ Σεβασμιώτατε Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης, καὶ Οἰκουμενικὲ Πατριάρχα, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περισπούδαστε ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ τῆς ἡμῶν Μετριότητος κύριε Βενιαμίν, τὴν Ὑμετέραν σεβασμίαν Παναγιότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι, ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Ἐγκαίρως ἐλήφθη καὶ μετ᾽ ἐνδιαφέροντος ἀνεγνώσθη ἡ ἀπὸ 19 Ἀπριλίου καὶ ὑπ᾽ ἀριθμ. 636 σεπτὴ ἐπιστολὴ τῆς Ὑμετέρας γερασμίας Παναγιότητος, πληροφορήσασα ἡμᾶς περὶ τῆς ὁριστικῆς διευθετήσεως τοῦ ἀπὸ ἐτῶν ἀπασχολοῦντος τὴν Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν ἐκκρεμοῦς ζητήματος τῆς ἐν Ἀλβανίᾳ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ἀνακηρύξεως τῆς ἐν τῷ νεαρῷ Ἀλβανικῷ κράτει ἐκκλησιαστικῆς περιοχῆς τῶν Ὀρθοδόξων χριστιανῶν εἰς ἰδίαν αὐτοτελῆ καὶ αὐτοκέφαλον ἐκκλησιαστικὴν ὀργάνωσιν καὶ ἀναδείξεως αὐτῆς καὶ συγκαταριθμήσεως μεταξὺ τῶν αὐτοκεφάλων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν δι᾽ ἐκδόσεως τοῦ περὶ τούτου νενομισμένου Πατριαρχικοῦ καὶ Συνοδικοῦ Τόμου.

Τὸ ἱστορικὸν τοῦτο γεγονὸς τῆς χειραφετήσεως τῆς ἐν Ἀλβανίᾳ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ ἀναδείξεως αὐτῆς εἰς Αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν ἀποβλέπει μὲν κυριολεκτικῶς καὶ ἐνδιαφέρει αὐτὴν τὴν ἐν Ἀλβανίᾳ Ἐκκλησίαν, τιμᾷ ὅμως τὴν Μεγάλην τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίαν διὰ τὴν τελειωτικὴν αὐτοῦ ἀποπεράτωσιν εἰς ὄφελος καὶ πνευματικὴν οἰκοδομὴν τῆς πρὶν θυγατρὸς καὶ νῦν εἰς ἀνάστημα ἡλικίας φθασάσης ἀδελφῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ καὶ τὰ μάλα εὐφραίνει τὰς λοιπὰς αὐτοκεφάλους Ἐκκλησίας, ὅτι μία ἐπὶ πλέον χεὶρ ἀδελφικὴ ἐτάθη πρὸς ἀλληλοβοήθειαν καὶ ἀποσόβησιν τοῦ ἐπαπειλοῦντος τὴν ὁλομέλειαν τῆς Ἐκκλησίας κινδύνου τῆς ἀθεΐας καὶ τοῦ ξένου προσηλυτισμοῦ.

Διὰ τοῦτο μετὰ χαρᾶς ἐνωτίσθημεν τὴν ὡς ἄνω ἀναγγελίαν τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος περὶ τῆς ὑπ᾽ Αὐτῆς καὶ τῆς περὶ Αὐτὴν Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου κηρύξεως καὶ εὐλογήσεως τοῦ αὐτοκεφάλου τῆς ἐν Ἀλβα-

νίᾳ Ἐκκλησίας καὶ τῆς ἀνεξαρτήτου διοργανώσεως Αὐτῆς ὑπὸ Ἱερὰν Σύνοδον, ἔχουσαν πρόεδρον τὸν κατὰ καιροὺς «σεβασμιώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Τυράννων καὶ πάσης Ἀλβανίας».

Ἐπικοινωνήσαντες τηλεγραφικῶς καὶ δι' ἐπιστολῆς τῷ σεβασμιωτάτῳ Προέδρῳ τῆς Αὐτοκεφάλου ἐν Ἀλβανίᾳ Ἐκκλησίας καὶ ἐκφράσαντες τὰ ἐπὶ τῷ χαροποιῷ γεγονότι ἀδελφικὰ ἡμῶν αἰσθήματα καὶ τὴν ἐκτίμησιν τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀντιοχικῆς Ἐκκλησίας, προαγόμεθα διὰ τῆς παρούσης ἀδελφικῆς ἐπιστολῆς εὐχαριστῆσαι τήν τε Ὑμετέραν σεβασμίαν Παναγιότητα καὶ τὴν περὶ Αὐτὴν Ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον διὰ τὴν τοιουτοτρόπως αἰσίαν ἐπίλυσιν τοῦ Ἀλβανικοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ζητήματος καὶ εὔχεσθαι ὑπὲρ τῆς εὐοδώσεως πάντων τῶν ποιμαντορικῶν Αὐτῆς μελημάτων καὶ ἐπιχειρήσεων.

Ἐν Δαμασκῷ, τῇ 9 Ἰουνίου 1937

Τῆς Ὑμετέρας γερασμίας Παναγιότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
† ***Ὁ Ἀντιοχείας Ἀλέξανδρος.***

Ἀριθ. 1304.

Παναγιώτατε καὶ Θειότατε Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ρώμης, καὶ Οἰκουμενικὲ Πατριάρχα, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ σεβασμιώτατε καὶ περισπούδασται ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ Κύριε Βενιαμίν, τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι ὑπερήδιστα προσαγορεύομεν.

Χαίροντες ἐκομισάμεθα μετὰ τῆς περὶ ἡμᾶς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου τὰ ἀπὸ ιθ' Ἀπριλίου ἐν. ἔτ. ὑμέτερα Πατριαρχικὰ καὶ Συνοδικὰ γράμματα, ἀγγέλλοντα ἡμῖν τὴν κανονικὴν διευθέτησιν τῆς ἐν Ἀλβανίᾳ Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας καὶ τὴν διὰ Πατριαρχικοῦ καὶ Συνοδικοῦ Τόμου ἀνακήρυξιν αὐτῆς ὡς Ἐκκλησίας Αὐτοκεφάλου, ἅμα δὲ τὴν ἐν αὐτῇ ἀποκατάστασιν κανονικῆς Ἱεραρχίας ὑπὸ τὸν Σεβασμιώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Τυράννων καὶ πάσης Ἀλβανίας κὺρ Χριστοφόρον.

Ἡ Μεγάλη τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησία ἐπὶ τῷ γεγονότι τούτῳ ἀξία τυγχάνει ἐνθέρμων συγχαρητηρίων, διότι αὕτη, τῆς κανονικῆς ἀκριβείας πάντοτε στοχαζομένη καὶ μετὰ συνέσεως πολλῆς φιλοστόργως μεριμνήσασα περὶ τοῦ ἐν Ἀλβανίᾳ ὀρθοδόξου πληρώματος, τὴν κανονικὴν ἀποκατεστήσατο τάξιν, ἐν τῇ ἐν τῇ χώρᾳ ἐκείνῃ Ὀρθοδόξῳ Ἐκκλησίᾳ, συγκαταριθμησαμένη ἅμα καὶ ἑνώσασα ταῖς λοιπαῖς Ὀρθοδόξοις Ἐκκλησίαις τὴν νέαν ταύτην Αὐτοκέφαλον Ἐκκλησίαν.

Ὅθεν συγχαίροντες τῇ Μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ, τῇ καλλιτέκνῳ πνευματικῇ Μητρὶ τοσούτων ἐπὶ μέρους Ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν, ἐπὶ τῇ ἀναδείξει τῆς νέας ταύτης ἀδελφῆς Ἐκκλησίας, δεόμεθα τοῦ Ἀρχιποίμενος Χριστοῦ περισκέπειν αὐτὴν διὰ τῆς θείας Αὐτοῦ χάριτος καὶ εἰς πνευματικὴν ἐπίδοσιν προάγειν ἐπ' ἀγαθῷ τοῦ τε ὀρθοδόξου ἐν Ἀλβανίᾳ πληρώματος καὶ τῆς καθόλου Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας. Προσεπιδηλοῦμεν δὲ ὅτι τῇ ἀδελφικῇ ἀξιώσει τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος στοιχοῦσα ἡ ἐν Ἑλλάδι Ὀρθόδοξος Ἐκκλησία προθύμως, εἴ γε δεήσει, συναντιληφθήσεται τῇ νέᾳ καὶ ὁμόρῳ ἀδελφῇ Ἐκκλησίᾳ. Ἤδη δὲ καὶ ἐκοινωνήσαμεν ἐκκλησιαστικῶς τῷ Σεβασμιωτάτῳ Ἀρχιεπισκόπῳ τῆς ἐν Ἀλβανίᾳ Ἐκκλησίας.

Ἐπὶ τούτοις ἐν ἀπείρῳ τιμῇ καὶ ἀγάπῃ διατελοῦμεν

Τῆς Ὑμετέρας Παναγιότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
† ***Ὁ Ἀθηνῶν Χρυσόστομος.***

Ἀθήνησι α' Ἰουνίου ,αϡλζ'.

Ἀριθμ. Πρωτ. 609.

Παναγιώτατε καὶ Θειότατε Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης, καὶ Οἰκουμενικὲ Πατριάρχα, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ ἡμῶν ἀγαπητὲ ἀδελφὲ καὶ συλλειτουργὲ κύριε κύριε Βενιαμίν, τὴν Ὑμετέραν σεβασμίαν Παναγιότητα ἀδελφικῶς ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ κατασπαζόμενοι, ὑπεριήδιστα προσαγορεύομεν.

Ἄσμενοι ἐδεξάμεθα καὶ μετὰ τῆς δεούσης προσοχῆς ἐμελετήσαμεν τὰ ὑπ' ἀρ. 636 καὶ ἀπὸ ιθ' παρελθόντος μηνὸς Ἀπριλίου τίμια Γράμματα τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης καὶ Σοφωτάτης Παναγιότητος, δι' ὧν αὕτη γνωρίζει ἡμῖν τε καὶ τῇ καθ' ἡμᾶς Ἁγιωτάτῃ Ἐκκλησίᾳ τὴν θείᾳ εὐλογίᾳ καὶ διὰ τῶν σοφῶν ἐνεργειῶν τῆς Ὑμετέρας Θεοφρουρήτου Παναγιότητος ὁριστικὴν διευθέτησιν τοῦ ἐπὶ μακρὸν ὄντως ἀπασχολήσαντος τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν Ἀλβανικοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ ζητήματος.

Τὸ περιεχόμενον τῶν Ὑμετέρων γραμμάτων ἐθέσαμεν πρὸ τῶν ἐν ὑπερορίᾳ ἀγαπητῶν ἐν Χριστῷ ἀδελφῶν ἡμῶν, νῦν δὲ κατέχοντες τὰς γνώμας αὐτῶν ἐκφράζομεν ἐκ μέρους τῆς Ἱερᾶς Συνόδου Κύπρου ἐγκάρδια καὶ θερμότατα συγχαρητήρια πρὸς τὴν Μεγάλην Ἐκκλησίαν ἐπὶ τῇ πλήρει ἐν προκειμένῳ κατισχύσει τοῦ δικαίου αὐτῆς καὶ τῆς κανονικῆς τάξεως,

τοῦθ' ὅπερ ὀφείλεται ἀπολύτως εἰς τὴν ἐν τῇ κανονικῇ ταύτῃ τάξει σταθερὰν καὶ ἀξιοπρεπῆ ἐμμονὴν αὐτῆς, ἀναγκάσαν οὕτω τὴν ἐν λόγῳ πνευματικὴν ἑαυτῆς θυγατέρα ὅπως συναισθανομένη τὸ σφάλμα αὐτῆς ἐπανέλθῃ εἰς τὴν εὐθεῖαν καὶ κανονικὴν ὁδόν.

Ἡ ἐπίσημος αὕτη καὶ ἐν ταὐτῷ ἀδελφικὴ περὶ τοῦ ἐν λόγῳ ζητήματος ἀνακοίνωσις τῆς Ὑμετέρας Γερασμιωτάτης Ἀγάπης ἐνέπλησε χαρᾶς ἡμᾶς τε καὶ τὴν καθ' ἡμᾶς Ἐκκλησίαν διὰ τὴν φιλόστοργον ἅμα καὶ ἐπιτυχῆ λύσιν τοῦ ζητήματος, τουτέστι τὴν κύρωσιν τοῦ αὐτοκεφάλου τῆς Ἀλβανικῆς Ἐκκλησίας, ἥντινα καὶ ἡ καθ' ἡμᾶς Ἁγιωτάτη Ἐκκλησία Κύπρου μετὰ τῆς Μεγάλης τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίας μεταξὺ τῶν Αὐτοκεφάλων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν ἤδη συγκαταριθμεῖ καὶ ὡς ἀδελφὴν ἀπὸ τοῦ νῦν γε λογίζεται, τὸν δὲ Σεβασμιώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Τυράννων καὶ πάσης Ἀλβανίας κύριον Χριστοφόρον διαβεβαιούμεθα τὴν Ὑμετέραν περισπούδαστον Ἀγάπην ὅτι ὡς Προκαθήμενον τῆς νεωτέρας ταύτης ἀδελφῆς Ἐκκλησίας ἐκτιμῶντες καὶ τὰ ἀνήκοντα αὐτῷ ἀπονέμοντες, οὐ παύσομεν διὰ τῆς ἐν Χριστῷ ἀδελφικῆς ἡμῶν ἀγάπης περιβάλλειν, δεόμενοι τῷ Ἀρχηγῷ καὶ Νυμφίῳ τῆς Ἐκκλησίας ὑπὲρ αὐτοῦ τε καὶ τῆς περὶ αὐτὸν Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Συνόδου καὶ τῆς κατὰ Χριστὸν προκοπῆς τοῦ χριστωνύμου αὐτοῦ ποιμνίου.

Ταῦτα εἰς ἀπάντησιν γράφοντες τῶν τιμίων καὶ ἀδελφικῶν τῆς Ὑμετέρας πεπνυμένης Παναγιότητος Γραμμάτων, φιλήματι δὲ ἁγίῳ κατασπαζόμενοι Αὐτήν, διατελοῦμεν

Ἐν τῇ Ἱερᾷ Μητροπόλει Πάφου τῇ 23 Ἰουνίου 1937

Τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος
ἐλάχιστος καὶ ὅλως πρόθυμος ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς
† ***Ὁ Πάφου Λεόντιος***
Τοποτηρητὴς
τοῦ Ἀρχιεπισκοπικοῦ Θρόνου Κύπρου.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐν Χάλκῃ.

Ἡ Α. Θ. Παναγιότης τῇ 1ῃ τοῦ παρόντος μηνὸς μεταβᾶσα δι' ἰδιαιτέρας ἀτμακάτου εἰς Χάλκην ἐφησύχασε μέχρι προχθὲς 29 λήγοντος ἐν τοῖς ἰδιαιτέροις πατριαρχικοῖς διαμερίσμασι τῆς ἱ. πατρ. καὶ σταυροπηγ. μονῆς τῆς Ἁγίας Τριάδος.

Πατριαρχικὰ συγχαρητήρια.

— Ἐπὶ τῇ ἐθνικῇ ἑορτῇ τῶν Γάλλων (14 Ἰουλίου) ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος διεβίβασε τὸ συγχαρητήρια Αὐτῆς τῷ ἐνταῦθα ἐξοχωτάτῳ Πρεσβευτῇ τῆς Γαλλίας κ. Ponsot ὁ πανοσιολ. Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Ἀδαμάντιος μετὰ τοῦ Διερμηνέως τῶν Πατριαρχείων κ. Σπυρ. Κωνσταντινίδου.

— Τοῖς ἄγουσι τὰ ὀνομαστήρια : θεοφιλ. ἐπισκόπῳ Λεύκης κ. Παγκρατίῳ, ἀρχι/κῶς προϊσταμένῳ Ταταούλων (9 μηνός), καὶ τοῖς σεβασμιωτάτοις ἀρχιεπισκόπῳ Ἀμερικῆς κ. Ἀθηναγόρᾳ (24) καὶ μητροπολίτῃ Ἐλασσῶνος κ. Καλλινίκῳ (29) διεβιβάσθησαν αἱ πατριαρχικαὶ συγχαρητήριοι εὐχαὶ τῷ μὲν πρώτῳ διὰ τοῦ πανοσιολ. Μ. Ἀρχιδιακόνου κ. Γρηγορίου, τοῖς δὲ λοιποῖς διὰ πατριαρχικῶν γραμμάτων.

— Ὁ πανοσ. Μ. Ἀρχιδιάκονος κ. Γρηγόριος διεβίβασε τὰς πατρ. εὐχὰς τῷ ἐκ τῶν Ἐφόρων τῶν Νοσοκ. Βαλουκλῆ ἰατρῷ κ. Φ. Ταπεινῷ ἐπὶ τοῖς γάμοις αὐτοῦ μετὰ τῆς δ/δος Ἀγγελ. Σάρου, τελεσθεῖσι τῇ 13 λήγοντος.

Πατριαρχικὰ συλλυπητήρια.

Ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ προέδρου τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐπιτροπῆς Ἁγίας Τριάδος Πέραν Βασιλείου Ἀφεντούλη (15 μην.) τὰ συλλυπητήρια τῆς Α. Θ. Παναγιότητος διεβίβασε τῇ οἰκογενείᾳ αὐτοῦ ὁ πανοσιολ. Μ. Ἀρχιδιάκονος, παραστὰς ἅμα ἀπὸ μέρους Αὐτῆς καὶ κατὰ τὴν κηδείαν, τελεσθεῖσαν τῇ ἑπομένῃ ἐν τῷ ἱ. ναῷ τῆς Ἁγίας Τριάδος ἐν μέσῳ πολλοῦ πλήθους, προεξάρχοντος τοῦ σεβ. μητροπολίτου Σάρδεων κ. Γερμανοῦ μετὰ τοῦ σεβ. μητροπολίτου Εἰρηνουπόλεως κ. Κωνσταντίνου καὶ τοῦ θεοφ. ἐπισκόπου Λεύκης κ. Παγκρατίου.

Πατριαρχικὸς Ναός.

— Τῇ Κυριακῇ 11 Ἰουλίου, ἐπὶ τῇ μνήμῃ τῆς Ἁγίας Μεγαλομάρτυρος καὶ Πανευφήμου Εὐφημίας, ἧς τὸ ἱερὸν λείψανον εὕρηται ἀποτεθησαυρισμένον ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ, ἐλειτούργησεν ἐν αὐτῷ ἐντολῇ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ὁ σεβ. Μητροπολίτης Φιλαδελφείας κ. Αἰμιλιανός, κηρύξας καὶ τὸν θεῖον λόγον.

— Κατὰ τὰς λοιπὰς Κυριακὰς καὶ ἑορτὰς τοῦ μηνός, ἐκτὸς τῆς 25, καθ' ἣν ἐλειτούργησεν, ὡς ἀλλαχοῦ σημειοῦται, ὁ σεβ. Μητροπολίτης Χριστουπόλεως κ. Μελέτιος, ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ Πανσέπτῳ Πατριαρχικῷ Ναῷ ὁ πανοσιολογιώτατος Μ. Πρωτοσύγκελλος.

Παρασημοφορία ἀνωτέρων ὑπαλλήλων τοῦ Π/χείου.

Ἡ Α. Μεγαλειότης ὁ Βασιλεὺς τῆς Ρουμανίας Κάρολος Β′ ἀπένειμε τὸ παράσημον τοῦ Ρουμανικοῦ Στέμματος Β′ τάξεως τῷ πανοσιολ. Μ. Πρωτοσυγκέλλῳ κ. Αδαμαντίῳ καὶ τῷ Διερμηνεῖ τῶν Π/χείων κ. Σπυρ. Κωνσταντινίδη, τὸ αὐτὸ δὲ παράσημον Γ′ τάξεως τῷ πανοσιολ. Μ. Ἀρχιδιακόνῳ κ. Γρηγορίῳ.

Ἡ « Ὀρθοδοξία » συγχαίρει τοῖς παρασημοφορηθεῖσι.

Ἐπισκέψεις.

Τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἐπεσκέφθησαν :

— Τῇ 1ῃ Ἰουλίου ὁ Ἐπιτετραμμένος τῆς Ἑλλάδος Α′ Γραμματεὺς τῆς ἐν Ἀγκύρᾳ Ἑλληνικῆς Πρεσβείας κ. Κλέων Συνδίκας, μετὰ τοῦ Ὑποπροξένου τῆς Ἑλλάδος κ. Γ. Χριστοδούλου.

— Τῇ 10 ὁ ἐπ᾽ εὐλογίᾳ ποιμαντορικῇ ἐπισκεφθεὶς τὴν ἐνταῦθα Κοινότητα τῶν Συροχαλδαίων ἐν Μαρδὶν ἑδρεύων Συροχαλδαῖος Μητροπολίτης Τιμόθεος, ἐπισκεφθεὶς τὴν προτεραίαν καὶ τὰ Πατριαρχεῖα.

Τὴν Α. Σεβασμιότητα ἀπὸ μέρους τῆς Α. Θ. Παναγιότητος ἀντεπεσκέφθη ὁ πανοσιολ. Μ. Ἀρχιδιάκονος κ. Γρηγόριος ἐν συνοδείᾳ τοῦ Διευθυντοῦ τοῦ Τουρκικοῦ Γραφείου κ. Εὐθυμίου Μαυρίδου.

— Τῇ 20ῇ ὁ ἐνταῦθα Γενικὸς Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος κ. Λ. Γάφος, ἐπανακάμψας ἐκ τοῦ ἐπ᾽ ἀδείᾳ τελευταίου ταξειδίου αὐτοῦ.

— Τῇ 23ῃ ὁ Πρόεδρος τῆς Κεντρικῆς Ἐφορείας Σταυροδρομίου κ. Νικόλαος Σγουρίδης.

— Τῇ 30ῇ ὁ Πρόεδρος τῆς ἐν Πέρθῃ τῆς Αὐστραλίας Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Κοινότητος κ. Πέτρος Μιχελίδης μετὰ τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ, ἐν συνοδείᾳ τοῦ σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Αὐστραλίας κ. Τιμοθέου.

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ

Συνοδικαὶ συνεδρίαι.

Ἐφησυχαζούσης ἐν Χάλκῃ τῆς Α. Θ. Παναγιότητος σεπτῇ ἐντολῇ Αὐτῆς τῆς Ἁγίας καὶ Ἱ. Συνόδου προήδρευε κατὰ τὸν μῆνα τοῦτον ὁ α′ τῇ τάξει τῶν Συνοδικῶν σεβ. Μ/της Χαλκηδόνος κ. Μάξιμος. Τῆς συνοδικῆς συνεδρίας τῆς 31 λήγοντος προήδρευσεν ἡ Α. Θ. Παναγιότης κατελθοῦσα ἐκ Χάλκης.

Ἀρχιερατικὸν ἰωβηλαῖον.

Ἐξ ἐπιστολῆς τοῦ σεβ. Μ. Θεσσαλονίκης κ. Γενναδίου πρὸς τὴν Α. Θ. Παναγιότητα ἐγνώσθη ἡ συμπλήρωσις εἰκοσιπενταετίας ἀπὸ τῆς προαγωγῆς τῆς Α. Σεβ. ἐκ τῆς ἱ. μ/λεως Λήμνου εἰς τὴν ἱ. μ/λιν Θεσσαλονίκης. Τὸ αἴσιον τοῦτο ἰωβηλαῖον τῆς τετιμημένης ποιμαντορίας τῆς Α. Σεβ. ἐν τῇ ἀποστολικῇ ἐκκλησίᾳ Θεσσαλονίκης ἐχαιρετίσθη μετὰ πολλῆς χαρᾶς ὑπό τε τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας καὶ ὑπὸ πάντων τῶν ἀπειραρίθμων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν φίλων καὶ θαυμαστῶν αὐτῆς, ἐκτιμώντων βαθέως τὸ ὑπ᾽ αὐτῆς διανυθὲν πλούσιον εἰς ἔργα ἀξιόζηλα ποιμαντορικὸν στάδιον. Ἡ Ἐκκλησία διὰ καταλλήλου Πατριαρχικοῦ Γράμματος ἐξέφρασε τῇ Α. Σεβ. θερμὰ συγχαρητήρια ἐπὶ τῷ εὐτυχεῖ τούτῳ γεγονότι μετὰ καὶ ἐνδομύχων εὐχῶν ὅπως ἐν ὑγείᾳ ἀστεμφεῖ ἐξακολουθήσῃ αὕτη ἐπιτελοῦσα καὶ ἐφεξῆς τὸ τετιμημένον αὐτῆς ἔργον ὑπὲρ τῆς παλαιφάτου καὶ περιβλέπτου ταύτης ἐπαρχίας.

Ἱερὰ Μητρόπολις Θυατείρων.

Ἐγράφη τῷ σεβ. Μ/τῃ Θυατείρων κ. Γερμανῷ ὅπως παράσχῃ τὴν κανονικὴν αὐτοῦ ἄδειαν τῷ παρὰ τῇ ἐν Παρισίοις Ὀρθοδ. Οὐκρανικῇ κοινότητι ἐφημερεύοντι ἀρχιμ. Ἱλαρίωνι Μπρεντζὰν πρὸς μετάβασιν αὐτοῦ ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν εἰς Γερμανίαν καὶ θεραπείαν τῶν ἐκκλ/κῶν ἀναγκῶν τῶν ἐκεῖ ἐγκατεστημένων ὀρθ. Οὐκρανῶν.

Ἀρχιεπισκοπὴ Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς.

Ὁ σεβ. Ἀρχ/πος κ. Ἀθηναγόρας ὑπέβαλεν πρό τινος ὑπὸ τὴν ἔγκρισιν τῆς Ἐκκλησίας σχέδιον ὑποτροφιῶν δι᾽ ἀνωτέρας ἐν Ἀμερικῇ σπουδὰς ἀποφοίτων, πρεσβυτέρων καὶ διακόνων, τῆς ἐν Χάλκῃ ἱ. Θεολ. Σχολῆς καὶ ἄλλων τοιούτων. Κατὰ τὸ ἐν λόγῳ σχέδιον, οἱ ἄγαμοι κληρικοὶ θὰ μετακαλῶνται εἰς Ἀμερικὴν μόνον ὡς φοιτηταί, μετὰ δὲ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν αὐτῶν θὰ ἐπιστρέφωσιν οἴκαδε καὶ δι᾽ ἄλλους λόγους καὶ ἵνα ἀνανεῶνται ἑκάστοτε καὶ συνεχῶς αἱ ὑποτροφίαι. Διάκονοι εὐδοκίμως ὑπηρετοῦντες θὰ ἠδύναντο νὰ τυγχάνωσι παρατάσεως τῆς διαμονῆς των, ἔγγαμοι δὲ ἱερεῖς καὶ νὰ διορίζωνται εἰς μονίμους ἐφημεριακὰς θέσεις. Τὸ σχέδιον τοῦτο ἔτυχε τῆς ἐγκρίσεως τῆς ἁγ. καὶ ἱ. Συνόδου, τοῦθ᾽ ὅπερ καὶ ἐκοινοποιήθη τῇ Α. Σεβασμιότητι.

Ἀρχιεπισκοπὴ Φιλλανδίας.

Ἀπαντητικῶς εἰς γράμμα τοῦ σεβ. Ἀρχ/που Καρελίας καὶ πάσης Φιλλανδίας κ. Γερμανοῦ, ὑποβαλόντος ἐνώπιον τῆς Ἐκκλησίας ὡρισμένα ἐρωτήματα ἐν σχέσει πρὸς τὰ διδόμενα τοῖς βαπτιζομένοις ὀνόματα, ἐγνωρίσθη αὐτῷ ἡ ἄποψις τῆς Ἐκκλησίας διὰ γράμματος τῆς Α. Θ. Παναγιότητος.

Κανονικαὶ ἄδειαι.

— Τυχὼν τῆς κανονικῆς ἀδείας τῆς Ἐκκλησίας ἀφίκετο ἐξ Αὐστραλίας ὁ σεβ. μητροπολίτης Αὐστραλίας καὶ πάσης Ὠκεανίας κ. Τιμόθεος, ὅστις μεταβὰς εἰς Χάλκην ὑπέβαλε τῇ ἐφησυχαζούσῃ ἐκεῖ Α. Θ. Παναγιότητι τὰ σέβη αὐτοῦ τε καὶ πάσης τῆς ὑπ᾽ αὐτὸν εὐλογημένης παροικίας. Ἡ Α. Σεβασμιότης ἐπέδωκε καὶ ὑπόμνημα σχετικὸν πρὸς τὴν ἐκκλ/κὴν καὶ θρησκευτικὴν ζωὴν τοῦ πληρώματος τῆς ἐπαρχίας αὐτοῦ. Ὁ σεβ. Μητροπολίτης Αὐστραλίας φιλοξενεῖται ἐν τοῖς Πατριαρχείοις, κατὰ σεπτὴν πατριαρχικὴν ἀξίωσιν, καθ᾽ ὅλον τὸ διάστημα τῆς ἐν ΚΠόλει διαμονῆς αὐτοῦ.

— Παρεχωρήθη ἄδεια τῷ ἐν Ἀθήναις σεβ. Μ/τῃ Τραπεζοῦντος κ. Χρυσάνθῳ μεταβάσεως εἰς Λουτράκι πρὸς λουτροθεραπείαν.

Ἱ. Πατρ. Σταυρ. Ἁγίασμα τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου ἐν Βεφᾶ.

Εἰς ἀντικατάστασιν τοῦ σεβ. Μ/του Προύσης κ. Πολυκάρπου, παραιτηθέντος, πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ ἐν λόγῳ ἱ. Ἁγιάσματος ἐξελέγη συνοδικῶς ὁ σεβ. Μ/της Αἴνου κ. Γερμανός.

Ἱ. Πατρ. καὶ Σταυρ. Μονὴ Πάτμου.

Συστάσει τοῦ ἐνταῦθα Γεν. Προξενείου τῆς Γαλλίας ἡ Α. Θ. Παναγιότης ἐφωδίασε διὰ γραμμάτων Αὐτῆς πρὸς τὸν πανοσ. ἡγούμενον τῆς ἱ. ταύτης μονῆς τὸν ἐκ τῶν μελῶν τοῦ ἐν Παρισίοις «σωματείου περὶ ἐνισχύσεως τῶν ἑλλ. σπουδῶν» αἰδεσιμ. ἱερέα κ. Courtonne, μεταβαίνοντα ἐκεῖ πρὸς μελέτην χειρογράφων τινων.